Ժէ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4425 9/22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1900 ՇԱԲԱԹ 28 ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1318 Ժէ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4425

درعلیه غلطه‌ده (آرهولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական [illegible] ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ՄԵՐ ՈՒԽՏԱՏԵՂԻՆԵՐԸ

Ինչպէս որ մեր երրորդ էջին մէջ կը տեսնուի, Արմաշու Դպրեվանուց Խնամակալութեան մէկ պաշտօնագիրը հարկ եղած տեղեկութիւնները կու տայ յառաջիկայ ուխտագնացութեան մասնակցողներու դիւրութեան համար։

Անշուշտ մեր ընթերցողները իբր ուժկի բաժինը չպիտի նկատեն այդ կրօնական հրաւէրը որուն պատասխանելով, մեր հասարակութեան բոլոր դասակարգերն ալ, կրկին օգուտ մը պիտի քաղեն։

Մեծ հոգեբան մը ըլլալու պէտք չկայ համոզուելու համար արդարեւ թէ մեր հասարակութեան գոյութեանն իսկ սպառնացող միակ վտանգը ահա նոյն իսկ կրօնական ծփծփուն համոզմանց եւ երբեմն հաւատքի հոսանքն է, որուն մէջ կը տարուբերի մանաւանդ նոր սերունդը որ ֆրանսական քաղաքակրթութեան միակ յոռի կողմերը, միակողմանի հեղինակներու արդէն գէշ մարսուած ընթերցանութեան մը մէջ կը տեսնէ ու կը կապկէ։

Այն հաւատքը, կրօնական սէրը, բարեպաշտիկ աւանդութեանց պաշտամունքը որ այսօր մեր շատերուն ծաղու առարկան են, ընկերաբանական այնպիսի ուժ մըն են սակայն, ուրկէ զուրկ հասարակութիւնները, իբր անպէտ տարր մը ընդհանուր մարդկութեան, տակաւ կը փտին ու կը տարրալուծուին, ինչպէս գործարանաւոր կակ մը ուրկէ խոյս տուած է կեանքի ուժը։

Ի՞նչ ըրաւ եւ ի՞նչ ալ կրնար ընել արդէն նորելուկ անկրօնը, ըլլայ հայ թէ օտարական, յօգուտ իր անձին, իր ընտանիքին եւ իր նմաններուն։

Օրինակները մեր մէջէն առնելով, մենք ամէնքս, կարծեցեալ լուսամիտ նոր սերունդը, բոլոր մեր ենթադրական մտքի կորովով, կրնա՞նք բաղդատուիլ մեր ան չհասած տգէտ ամբոխներու սերունդին, որ քաղաքակրթութեան աւելի աննպաստ պայմաններու մէջ, դարձեալ կարող եղած է կեանքի պայքարը արժանեօք մղել եւ ո՛ եւ է հետք մը թողուլ իր թէ անհատական եւ թէ հանրային գործունէութեանն։

Մենք հին ժամանակներու կոյր խնկարկու մը չենք։ Գիտենք թէ մեր նախահայրերն ալ, տգիտութեան պատուհասին ենթակայ, շատ պակասութիւններ ունէին զորս կարելի չէ ուրանալ։ Բայց նոյն իսկ այդ բանը աւելի վե՛ր չի հաներ հաւատքի, կրօնական համոզումներու, վերջապէս հոգեկան կորովի բարերար եւ, տեղն է ըսելու, հրաշագործ ազդեցութիւնը որ կարող եղած է, հակառակ մեր պապերու մտքի աղքատութեան, նիւթական ու բարոյական հարուստ ժառանգութիւն մը արտադրել մեզի անոնցմէ։

Եւ մենք, իբր զեղխ ու շռայլ ժառանգորդ, հակառակ մեր կարծեցեալ հմտութեանց, մեր հայրերէն մեզի աւանդուած նիւթական ու բարոյական գրեթէ անսպառելի գանձերը փոխանակ ստուարացնելու փճացուցած ենք, առանց վայրկեան մը իսկ խորհելու թէ այս վիճակնուս բուն չարժառիթը մենք իսկ ենք. մեր հաւատքի պակասը, իտէալի անհացումը, ըմբռնումներու նիւթականացումը, համոզմանց տկարացումը, հոգւոյ ուրացումը։

Հաւատքն է որ ուխտատեղին կը շինէ ու կը կանգնէ, կրօնքն է որ եկեղեցին ու դպրոցը կը հաստատէ եւ պայծառ կը պահէ, համոզումն ու իտէալն է որ ընտանիքը կը պահէ ու կը պահպանէ, հոգեպարար աւանդութեանց պաշտամունքն է որ հասարակութեան մը նկարագիրը անեղծ ու անաղարտ կ'ընէ։

Մեր վանքերու շաղախն ու ատաղձը, հաւատացեալներու հոգւոյ խորերէն կը բղխէին։ Նոր սերունդը հոգի չունի, կամ զայն կ'ուրանայ, ինչպէս ուրեմն պահել մեր վանքերը։ Մեր նիւթական ու բարոյական շէնքին հիմերը, վարդապետ եւ ուսուցիչ, հաւատքի մշտադալար անտառէն կը հնձէինք. թերահաւատութեան հովը չորցուց այդ անտառը, ինչպէս չէն պահել դպրոց ու եկեղեցի։

Բայց դարմանը մեր ձեռքն է. կրօնքի կայծը, հաւատքի խայծը դնենք մեր փոքրիկներուն հոգւոյն մէջ։ Ցոյց տանք անոնց թէ մեր ուխտատեղիները, մեր վանքերը, մտքի եւ հոգւոյ կրթութեան ու բարոյականի օրրանը եղած են միշտ ու պէտք է մնան յաւէտ մեր մէջ։

Հոս, Պոլիս, մեր Արմաշը ունինք։ Չարհամարհենք այդ վանքը եւ մեր ոչ միայն նուէրներով, այլ նաեւ այցելութեամբ, նիւթապէս եւ բարոյապէս անսասան գիտնանք պահել զայն, որպէս զի, ոչ միայն մտքո՛վ այլ նաեւ հոգւով եւ համոզմամբ հայ ժողովրդական եկեղեցւոյ արժանի պաշտօնեաներ պատրաստուին հոն։

Գիտնանք պահել ու պահպանել ամենաթանկագին աւանդը որ մեզ ժառանգ թողուած է մեր պապերէն. կրօնքի սէրը, անդրդուելի հաւատքը, սրբատեղիներու յարգը, վերջապէս հոգեկան կեանքը, ուրկէ միայն երախայ կամ ծերացած եւ օրհասական ժողովուրդները զրկուած կ'ըլլան։

Զ. Ն.

ՔՆԱՇՐՋԻԿԸ

Բ.

Կիսանրու աշխարհէն չըլլալը հասկցի անմիջապէս։

«Եւ ինծի տիրանալու համար, դիքբրու ջանքեր ըրաւ, երբ վերջապէս խոստման մատանի մը մեր սիրտերը իրարու զոդեց. մտաւոր ապագայով մը իրարու պիտի ըլլայինք։ Իր վրայ կ'երազէի ամէն րոպէ, ինչպէս ան ալ իմ...։

. . . .

«Աշխարհի անիծեալն եմ ես, որ ձեռքովս խորտակեցի ամէնէն անգին երջանկութիւնս։»

Ողբուկոծի անհնարին պոռթկումով, ձեռքը կուրծքին զարկաւ ու անշունչ մնաց։ Ապշած, կը զառանցէի, նայուածքս իր խորունկ աչքերուն մէջ մխած։

«Բայց պէտք է պատմեմ, շարունակեց ամփոփուելով, պէտք է պատմեմ՝ որպէս զի հռչակուի իմ անլիտան անունս բովանդակ աշխարհի եւ մարդիկ անիծեն իմ չորնալիք ձեռքս, որ ամէնէն անարգ արարքը գործեց, զոր աշխարհ տեսած ըլլայ երբեք։

«Զարագուշակ օր մը եղաւ ան ինծի, ինչպէս նաեւ այն գիշերը, երբ խելակորոյս անկողին նետուեցայ։ Քունս որչափ տարած էր չեմ յիշեր, բայց ոտնաձայնէ մը յանկարծ արթննալուս՝ ոգի մը տեսայ գլխուս վերեւ, մութին մէջ չարժող անհելի ստուեր մը՝ որ օդային շարժումներով ու վախկոտ զգուշաւորութեամբ կը մօտենար ու կը հեռանար. սենեակին մէջ մինակ էի. պաղ սարսուռով մը վերմակներուս պլլուած՝ կը դողայի, կը ցնցուէի, անուշ մարմինը, դիւային թեթեւութեամբ, կը շարժէր. վերմակը գլխուս քաշեցի։ Ակռաներս, սոսկալի դաղդաղով, իրարու կը զարնուէին. տաք քրտինք մը թրջած էր ամբողջ մարմինս ու դժոխքներու մէջ կ'այրէի կարծես։ Ժամանակ մը, այդ վիճակին մէջ, անզգայ մնալէս ետքը, սառային ձեռքի մը հպումը զգացի գլխուս մօտ ու ձեռք մը որ ամենամեղմ զգուշութեամբ վերմակս կը բանար ու բռնի կաշկանդումով ինծի կը հակէր...։ Մութին մէջ պաղատող դէմք մը նշմարեցի ու աչքեր՝ որոնք հարցումի անհուն քնքուշը կ'արտայայտէին։ Բայց կորսնցնել չէր ըլլար... սենեակիս մէջ մինակ ըլլալուս համար հրազէնը կը պահէի բարձիս տակ... ժողուեցի ինքզինքս... ու քաշելով սեւ կոթը պողպատէ գործիքին՝ փողը դէմինիս կուրծքին ուղղեցի... մէջքէն բոլէարար քաշուած դաշոյն մը կոկորդիս կը կոթնէր... հրազէնին աքաղաղը համբուրեց փամփուշտին բռունկը եւ... պու՜՜մ... գլտորեցաւ գետին սեւ ստուերը...։

«Պայթումին վրայ երբ տնեցիները ճրագ վազցուցին վեր, սիրականիս դիակը գտայ անկողինիս քով, փռուած...։ Օ՛հ, անոր ետեւէն ապրելո՞ւ էի ես դեռ, ըսէ՛, ապրելո՞ւ էի, երբ ոճիրներուն ամէնէն սոսկալիով վերջ կու տայի իր կեանքին։ Բայց մարդը իր Եսին մե՛ծ խնկարկողն է ու ատոր համար, է՛ն անել դիրքին մէջ անգամ կը տատամսի կեանքի հրամեշտին առջեւ։

«Հիմա հոս կը պառկի ան, ու ահա ատոր համար, պիտի լամ ես անդադար, իմ արցունքներովս քաւելու համար անոր հրաժարման ցաւը իր ծաղիկ կեանքին. պիտի գամ ամէն գիշեր գտնել զինքը հոս ու պիտի արթնցնեմ անոր չիջած հոգին իմ լալագին ողբերովս, որպէս զի ներումի խոստումը տայ գէթ ինծի՝ իր գալկացած բերնէն։ Ահա այն ատեն է որ պիտի կրնամ սփոփել մեղաւոր հոգիս, որ անոր անմեղ արիւնը խմելու անարգ ոճիրը գործեց... Ներէ՛...»։

Կսկծագին փղձկումով սկսաւ ցիրցան մազերը փետտել, արցունքի եւ ողբի հեծկլտներ պոռթկալով, որոնց մէջ կը կորսուէին խելագարօրէն թոթովուած անկապ խօսքերը։ Պատմութեան ելքէն զարհուրած, վերյուշելով ինքզինքիս մէջ եղերական ժամերը չարաբաստիկ գիշերին, կը դողայի սոսկալի տենդով մը, մտքովս ամփոփել ջանալով շփոթ գիծերը այն զարհուրելի անցքին՝ որ զիս յիշուած պատմութեան կը կապէր, ճշգրտօրէն անձնաւորելով գիշերային ուրուականին արարքը իմ մէկ քնաշրջիկի ձախողուածիս, զոր ինծի ետքէն պատմեց բարեկամներէս մէկը՝ որուն պաշտօն տրուած է եղեր ամէն գիշեր հսկել իմ վրաս։

Ու սիրականիս, որ հիմա դէմս կը գտնուէր, զիս մեռցուցած ըլլալու կասկածը պարզապէս հետեւանքն է եղեր այն մղձաւանջին՝ որուն մատնուեր է իմ ըրած յարձակումս ատեն եւ որուն ազդու տպաւորութիւնը զինքը մինչեւ քնաշրջիկ մը ընելու հասեր է։

Երբ, յանկարծ, մեր զգայազիրկ վիճակէն, բնազդային ձգողութեամբ, իրարու վրայ նետուեցանք, քնաշրջիկի սարսափագին սթափում մը ցնցեց մեզ երկուքս ու տարտամ մտամփոփութեամբ հասկցանք թէ գերեզմանոցին ահաւոր ամայութիւններուն մէջ զիրար փնտռե՛լ կու գանք եղեր ամէն գիշեր, — ինչպէս որ բարեկամիս պատմածներն ալ նոյնը կը հաստատեն, — թանձրամած մթութեան մէջ խարխափելով, կամ մեռելներու աշխարհը ստուերող սգակիր ծառերուն տակ դեգերելով, երբ կիսալոյսը այնքան հեշտին ժամեր կը պարգեւէ հոն լուսցնող էակներուն, եւ զոր լուսնկայ գիշերը ա՛յնքան կ'աղուորցնէ։

ԵՍՈՎՔ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԵԾ ԹԱԹԱՌՆԵՐԸ

Թաթառներ կամ ոլորապտոյտ փոթորիկներ.—Անոնց պատճառները, արդիւնքները.—Անապատի եւ կանոնաւոր հովեր։—Խառու մեծ աղէտներէն մէկ քանին.—Հնդկաց եւ Անթիլեանց ծովերը։

Այն ահուելի թաթառը, որ ինչպէս գիտեն մեր ընթերցողները, Թեքսասի Կալվէսթըն քաղաքը աւերակի կոյտ մը դարձուց հազարաւոր մարդիկ սպաննելով, տխուր այժմէութիւն մը կու տայ թաթառներու, ուրականներու վրայ խօսելու, անոնց պատճառները, արդիւնքները բացայայտելով։

Թաթառը մասնաւոր մէկ տեսակն է այն ուրականներուն, որոնք ընդհանրապէս Հնդկաց եւ չինական ծովերուն մէջ կը պատահին, բայց ցաւալի փորձը ցոյց տուաւ թէ Ամերիկէ զատ աշխարհիս միւս մասերուն մէջ ալ տեղի կ'ունենան։

Թաթառները ծագում կ'առնեն օդի զանգուածներէ, որոնք արեւադարձային արեգակին ճառագայթներէն կը տաքնան։ Այդ ճառագայթները շօշափման մէջ են անապատներու հրատոչոր հողին հետ։ Օդի այդ զանգուածները արագօրէն մթնոլորտին վերին խաւերը կը բարձրանան եւ պատահական հով մը յառաջ կը բերեն, փոխելով ուղղութիւնը այն կանոնաւոր հովերուն, որոնք կը փչեն Արեւադարձային եւ հասարակածային երկիրներու մէջ։ Հովերու այդ գրկախառնումէն ահուելի յորձանքներ յառաջ կու գան, որոնք բոլորաձեւ կը դառնան իրենց իրենց վրայ։

Թաթառները շատ մեծ արագութիւն ունին. ժամը մինչեւ 200-250 քիլոմէթր ճամբայ կը կտրեն։ Գալով ուրականին, իր արագութիւնը շատ փոփոխական է 16 40 քիլոմէթր միջոցի մէջ կը ճօճի։ Ուրականը ի սկզբան 200-500 քիլոմէթր արագութիւն ունի, ի վերջոյ 1000 էն մինչեւ 2000 քիլոմէթր միջոց մը կը կտրէ մէկ ժամուան մէջ։ Հակառակ այս արագութեանց, թաթառը տակաւին չպատահած ծանրաչափը փոփոխութիւն կը կրէ եւ կը բարձրանայ։ Թաթառին ուղղութիւնն է միշտ Արեւմուտքէն Արեւելք, անցնելով հարաւէն, հիւսիսային կիսագունդին մէջ, մինչ նոր սկսած ատեն Արեւմուտքէն Արեւելք կ'ուղղուի Հիւսիսակողմէն անցնելով, հարաւային կիսագունդին մէջ։

Կալվէսթընի թաթառէն առաջ այս դարուս մէջ, քանի մը ուրականներ պատահած են Մ. Նահանգաց մէջ, միշտ Թեքսասի շրջանակին մէջ, որ Մեքսիկայի ծոցին շատ մօտ է։ 1838 ին Պարպատի մէջ ալ պատահեցաւ։ Անթիլեանց մէջ ալ մեծ փոթորիկներ պայթեցան՝ Ս. Բիէռ տը Լա Մարթինիք ու Բօռ Բուաթալ կղզիներուն մէջ բազմաթիւ տուներ կործանեցան։ Հնդկաստանի մէջ Կալկաթա քաղաքը երկու անգամ ծանրապէս վնասուեցաւ. մէկը 1854 ին, միւսը՝ 1867 ին։ Առաջին անգամուն ուրականը չանթահարիչ արագութեամբ մը իջաւ Գանգէսի ամբողջ հովտին վրայ, ծովէն սկսեալ մինչեւ քսան հինգ քիլոմէթր հեռու Կալկաթայէն։ Հարիւր քան նաւ, որոնք գետաբերանին առջեւ խարսխած էին, ջարդ ու փշուր եղան ջուրի սիւներուն առջեւ. ուրիշ շոգենաւեր ծանրապէս վնասուեցան։ Բոլոր գիւղերը մինչեւ քաղաքը եւ անոր վերի կողմը՝ կործանեցան, առանց հաշուելու բուն իսկ քաղքին պատճառած վնասները։ 60,000 հոգի զոհ գացին մէկ քանի վայրկեանի մէջ։ Նիւթական վնասը, մօտաւոր հաշուով 400 միլիոն ֆրանքը կ'անցնէր։ Տասներեք տարի ետքը 1867 ին պատահած թաթառը նուազ ծանր եղաւ, թէեւ բազմաթիւ տուներ կործանեց Կալկաթայի մէջ, տասնի չափ շոգենաւեր ընկղմեց եւ 1600 հոգի զոհ գացին։ Պէտք է յիշել նաեւ 1866 ին պատահած մեծ թաթառը, որ Նուվէլ Բրօվիտանս կղզին մեծ վնաս հասցուց. 620 տուն հիմնայատակ փլան։ Նաւահանգստին մէջ գտնուող բոլոր շոգենաւերը ընկղմեցան։ Յաջորդ տարին բուռն թաթառ մը ծագեցաւ Ս. Թոմաս կղզին մէջ, քաղքին երկու երրորդ մասը կործանելով. հազարի չափ բնակիչ սպաննուեցան, բոլոր նաւերը ժայռերուն վրայ իյնալով խորտակուեցան։ Վերջին թաթառը պատահեցաւ Անթիլեանց մէջ, բայց նուազ սաստկութեամբ որքան Թեքսասինը, որ ահագին կորուստներ պատճառեց։

Զ. Ն.

ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՌՈՒՍՃՈՒՔԷՆ

Ա.

ՌՈՒՍՃՈՒՔ, 5 սեպտ.

Որչափ որ խուսափիլ կ'ուզենք ժողովուրդին վրայ գերակշիռ դիրք մը ունեցող մեր պատկառելի դասակարգին—կղերին—գոյնը որակել, ընդհակառակը, տգեղ դէպքերու շղթայաւորում մըն է, որ մեր հաւատքի ու կրօնասիրութեան զգացումը խաթարելով թոյլ կու տայ մեզի զբաղիլ կրօնքի շնորհազուրկ ներկայացուցիչներուն հետ։ Մեր եկեղեցականներուն քարոզած ճշմարիտ վարդապետութեան եւ Աւետարանի անսպառ խօսքերուն գոնէ կաթիլը ներարկուէր իրենց մէջ, եւ այն ամէն հայրական խրատները, որոնց հլութեամբ կ'ունկնդրէ ժողովուրդը, եթէ իրե՛նք խրացնէին մեր քահանայ հայրերը, թերեւս այն ատեն միայն Մեծ Ուսուցչին ուսանող աշակերտները կարող ըլլային աւանդելու իրենց սրբազան դասը։

Պուլկարիա պաշտօնավարող քահանաներէն իրենց բարձր կոչումին արժանի եղողներ մատի վրայ կը համրուին։ Օր օրի անկումը մօտալուտ է անոնց համար. կան կարգ մը թափառաշրջիկներ, որ քաղաքէ քաղաք պաշտօն մուրալու ետեւէ են եւ իրենց հաստատուած տեղը խառնակութեան բոյնի մը կը վերածեն։ Երեք չորս տարի առաջ տեղս իբր պարկեշտ համարուող եւ երկար ատեն ժողովուրդին համակրանքը վայելող քահանայ մը կար, որ կրկնամուսնութիւն խնդրելուն համար դատապարտուեցաւ եւ մեկնեցաւ տեղէս։ Անկէց ի վեր Ռուսճուքի մէջ երեք քահանայ կ'ապրէր ընդամէնը, բայց այս պահուս անկերպարան վիճակ մը ներկայացնելով գրեթէ մէկ քահանայով կը կառավարուի եկեղեցին։ Բաւական տարիէ ի վեր կը պաշտօնավարէր Տ. Մկրտիչ Կըրճիկեան քահանան, որ բացառութիւն մը չըլլալով իր պաշտօնակիցներուն մէջ, ալքոլի սիրահար կը սեպուէր եւ հոգեւորէն աւելի մարմնաւորը գերադասելով իր մին զանգուածը ճարպացնելու ետեւէ էր. այս անգամ, պաշտօնազուրկ կ'ըլլայ։ Այդ մարդը, որ բառին իսկական առմամբ քահանայութեան անարժան անձ մը կը ներկայացնէ՝ մտքի ու սրտի աղքատութեամբ, եթէ խմած ըլլալու յատկութիւնը ունենալուն համար յանցաւոր նկատուած է, միթէ արդարներու կա՞րգը պէտք է դասել եւ կամ առաքինութեա՞մբ օժտուած պէտք է նկատել այն ծերունազարդ աւագերէց հայրը, որ շահասիրութեան սխալօրէն բանուած սակարկութիւններ ընելու կ'ելլէ եւ իր անձնական կիրքը առաջ կը տանի՝ խելքէն վեր տնօրինութիւններ ընելով։ Քանի մը խօսքով պիտի պատմեմ ճշմարիտ եղելութիւններ, որով ինքնին կը պարզուի սիրտը այն պատկառելի ծերունիին, որ չեմ գիտեր իր որ արտակարգ գործունէութեանը համար—թերեւս փառաւոր տեսք մը ունենալու առաւելութեանը համար—դեռ անցեալ տարի Ա. Հայրապետէն խաչալանջ կրելու պատուին արժանացաւ։ Անցնի՛նք։ Տ. Մկրտիչ Հօր պաշտօնանկութենէն յետոյ, խուլ անկիւնէ մը, Քըր-Շէհիրէն, Գէորգ Թըրգըրեան անուն տարիքոտ քահանայ մը Պատրիարքարանի հրամամբ պաշտօնավարելու կոչուած էր տեղս։ Հազիւ ամիս ու կէս անցաւ, անհամաձայնութիւն մըն է սկսաւ աւագերէց հօր հետ։ Տ. Կարապետ Հայրը, որ միայն իր ծերութեան եւ երկար ատեն պաշտօնավարութեան համար, կենդանութեանը, հանգստեան թոշակի արժանի նկատելով ինքզինքը՝ իրեն մենաշնորհ նկատած է եկեղեցիի հասոյթի աղբիւրները, բարի սովորութեան մը կարգը անցուցած է բաժին հանել իրեն՝ միւս քահանաներու իրաւունքէն, բան մը որ արդարացի չէ, մանաւանդ երբ նկատի առնենք որ բարեկեցիկ վիճակ մը ունի ինքը եւ կարօտ չէ։

Նորեկին տարօրինակ կ'երեւայ աւագերէց հօր՝ առանց աշխատութեան ընդհանուր շահին մասնակցելու վաճառականական այս նորոյթը, եւ չկարենալով այս մասին համաձայնութեան մը յանգիլ Թագ. աղանել ու հետ, հրաժարականը տալով կ'առնէ կը քալէ։

Աւագերէց հօր շահասիրութեան իբր օրինակ կրնայ ծառայել մանաւանդ սա ճղճիմ պարագան, որ ժողովուրդին վրայ լաւ տպաւորութիւն մը չձգելով հանդերձ՝ անոր սրբազան կոչման արժանի ըլլալը եւ արժանապատուութիւնը կասկածի տակ կ'առնէ։ Պոլսեցի երկու անձեր իրենց ամուսնութեան առթիւ Պատրիարքարանէն հրամանագիր ստանալու համար կը դիմեն Տ. Կարապետ Հօր։ Տէր Հայրը ամենայն սիրով յանձն կ'առնէ գրել Պատրիարքարան եւ իբր ծախք թուղթի ու փոստի մէկ Ֆրանք առնելէ յետոյ, ամենայն պարզութեամբ մէկ Ֆրանք ալ նուէր կը խնդրէ իրեն համար։

Եթէ աւագերէց Հայրը մէկ ֆրանքի կարօտ քաշէր, գուցէ մասամբ՝ ներկայ քահանայական սանձարձակ ասպարէզին մէջ՝ արդարանալի կէտ մը ունենար իր արարքը. թողունք որ, այդ պարագային ալ, հոգեւոր հայր մը պարտաւոր է առանց փոխարինութեան իր հօտին պէտքերը հոգալ եւ նոյն իսկ զոհողութիւն ընել՝ երբ հարկը պահանջէ։

Ահա մեզի պատկառանք ազդող եւ ուղեցոյց ըլլալու կոչուած երբեմնի անձեռնմխելի դասակարգն ալ, կղերը, իր բարձրութենէն դահավիժելով՝ աշխարհային աղտոտ բարքերու հոսանքին ենթարկուելու միտում ցոյց կու տայ։ Ո՞ր մէկը թուել. անբարոյականութիւն, կեղծաւորութիւն, մեր ամբողջ կղերական դասին՝ գերապատիւէն մինչեւ արժանապատուին մէջ մուտ գտան. նոյն իսկ եղան այնպիսիներ, որ իրար ալ ծեծեցին։ Չէր օգտեր բարոյական պատիժը—փիլոնազրկութիւնը, արդար անօրէնութեամբ բանտին դռներն ալ բացուեցան սեւերեւին մէկուն առջեւ։ Եւ դեռ չճանաչցի՞նք մեր Մուշեղ Վարդապետի անկեղծ խօսքերուն, ու չհաւատա՞նք թէ կրօնքը հիւծախտի նշաններ ցոյց տալ սկսած է։ Այս բոլորին պատասխանատուութեան մեծ բաժինը իրաւամբ կը ծանրանայ մեր Կրօնական ժողովին վրայ, ինչպէս մօտերս գրել տուած էր Արեւելք։

Եկեղեցական ծրիակեր դասակարգէն զատ ունինք դասակարգ մըն ալ, որ առանց իրական փոխարինութեան գէթ միայն փառքով սնանելու հաւատքը կը ներշնչէ մեզի, բայց դժբաղդաբար միշտ հակամէտ է ստեղծելու իր շուրջը վէճ եւ կռիւ, որոնց հետեւանքը, ամէն

—)(8)(—

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՈՒՂՂԱԿԻ ՄԵԹՈՏԸ

ԿԵՆԴԱՆԻ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԷՋ

(Ըստ Մ. ՏԸԼՈՊԷԼԻ)

Այս սկզբունքները, որոնք կը պատշաճին սկսնակներու կամ ստորին դասարաններու, կրնան պատշաճիլ նաեւ վերին դասարաններուն։ Ի՛նչ տարիքի մէջ ալ որ սկսուի օտար լեզուներուն ուսումը, պէտք չէ վախնալ սկսելէ սկիզբէն, համակերպելէ այնպիսի հրահանգներու՝ որոնք առերեւոյթս տղայական են, բայց իրապէս՝ անհրաժեշտ։ Տարբերութիւնն այս պիտի ըլլայ միայն որ՝ ուսուցիչը պիտի կարենայ ա՛լ աւելի կոչում ընել աշակերտներուն դատողութեան ու իմացականութեան։

Մարդ կրնայ խորհիլ հարցնել նաեւ թէ ի՛նչ չափով կը պատշաճի բարեփոխել դասաւանդութեան մեթոտը յաջորդ տարիներուն մէջ, երբոր ուսուցիչը գործ ունենայ ո՛չ թէ այլեւս նորավարժներու հետ, այլ արդէն քանի մը տարիէ ի վեր օտար լեզու սորված աշակերտներու հետ։ Մեր կարծիքն է թէ դասաւանդութիւնը երկրորդական վարժարաններու Ա. Բ. Գ. եւ նոյն իսկ Դ. դասարաններուն մէջ պարտի ըլլալ զուտ գործնական, պարտի աշակերտներուն տալ քերականական գլխաւոր ձեւափոխումներուն վրայով բաւականաչափ ծանօթութիւն, զանոնք տիրացնել էական բառամթերքին, զանոնք վարժեցնել պարզ ու ճշգրիտ ձեւով մը իրենց միտքը բացատրելու։ Բարձրագոյն դասարաններուն մէջ, կենդանի լեզուներուն դասաւանդութիւնը՝ այն ատենէն պարտի ստանալ գրագիտական հանգամանք մը եւ աւելի ազդուօրէն նպաստել մտքի զարգացման։ Կարելի է արդիւնաւորապէս կարդացնել մատենագրական գործեր, եւ օտար լեզուի շարադրութիւններու համար ամփոփ նիւթեր հանել դասական հեղինակներէ։ Իբրեւ թարգմանութիւն, պէտք է զանց առնել հայերէն զուտ գրական հեղինակութիւններն ու զարդարուն ոճով գրուած բնագրերը, այլ բաւականանալ աւելի պարզ, աւելի ընտանի ոճով գրուած բնագրերով, որոնք ալ աւելի մօտ են ընթացիկ լեզուին(*)։

Եզրակացութիւն.—Այսպէս կարելի է պատասխանել այն առարկութիւններուն զորս կ'ընեն անոնք որ մերթ կենդանի լեզուներուն ուսուցման մէջ այն թերութիւնը կը գտնեն թէ զուտ գործնական է եւ իրեն իբր իտէալ ունի զրուցատրութեան դասագիրքը եւ մերթ այն պակասութիւնը կը գտնեն թէ չափազանց գրագիտական է, մատենագրական դասընտիր գործեր թարգմանել տալով այնպիսի աշակերտներու՝ որոնք հազիւ թէ կարող են իրենց երթալիք ճամբան հարցընել օտար լեզուով։ Ստորին դասարաններուն մէջ՝ գործնական, բարձրագոյն դասարաններուն մէջ՝ գրագիտական եւ դարձեալ գործնական. ահա այսպէս պարտի ըլլալ մեր դասաւանդութիւնը։

Այս նպատակին հասնելու համար ոչ ոք կրնայ ըսել թէ գոյութիւն ունի համաշխարհային մեթոտ մը, ամէն պարագայի մէջ գործադրելի։ Եթէ ես ունենայի սակաւաթիւ աշակերտներ ու բազմաթիւ դասաժամեր՝ անոնց նուիրելու, պիտի գործածէի ուղղակի մեթոտը, բայց վերոյիշեալ վերապահումներով, եւ զայն պիտի ընէի կարելի եղածին չափ բնական։ Ընդհակառակն եթէ ունենայի (եւ այս պարագային մէջ կը գտնուինք ամէնքս ալ) բազմաթիւ աշակերտներէ բաղկացած դասարաններ ու ասոնցմէ իւրաքանչիւրին համար սակաւաթիւ դասաժամեր, պիտի ըսէի մտովի. «Ոչ ոք կրնայ պահանջել որ, այս պարագաներուն մէջ աշակերտները հիմնովին ուսանին օտար լեզու մը. այլ կրնանք միայն անոնց տալ նախնական ծանօթութիւն մը, զոր կարենան իբր խարիսխ գործածել ապագային մէջ հիմնական ուսումնասիրութիւններու(*)։ Այս բանին համար ի՛նչ պէտք է.—Բառերու որոշ պաշար մը, քերականական անհրաժեշտ ձեւափոխումները, բերանացի եւ գրաւոր հրահանգներու միջոցաւ այս բառերուն ու այս ձեւափոխումներուն ըստ կարելւոյն յաճախակի կիրառութիւն մը։» Ահա այս միջոցները պէտք է աշխատինք գործածել օտար լեզուի ուսուցման համար, վստահ ըլլալով թէ ճշմարիտ մեթոտը պարտի պատշաճիլ ամէն բանէ առաջ աշակերտին պէտքերուն, եւ այն պարագաներուն, ուր ան կը գտնուի։

Կարին Ա. Ն. Թ.

ՎԵՐՋ

(*) Տես Halbwachs. quelques mots sur la question des langues vivantes (Revue de l'enseignement des langues vivantes, III, p. 193։

(*) Այս իսկ է, Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ մէջ, պաշտօնական հրահանգներով նշանակուած նպատակը կենդանի լեզուներուն ուսուցման համար։ «Նպատակն է աշակերտները ի վիճակի դնել հասկնալու չափազանց մեծ դժուարութիւններ չներկայացնող վերջին երեք դարերու Անգլիերէն կամ Ֆրանսերէն բնագիր մը, եւ աւելի զատ զանոնք սակաւ ինչ վարժեցնել գրաւոր կամ խօսուն Ֆրանսերէնին կամ անգլիերէնին։» Jules Legras, les langues vivantes dans l'enseignement secondaire (Revue universitaire, 1893, II, p. 15։

տեղ, եկեղեցիին շահերուն վտանգումը կ'ըլլայ։ Առանց որոնելու ինքնուրոյն գաղափարի և զօրաւոր նկարագրի տէր անձնաւորութիւններ, երբ աջէն ձախէն, նախասահմանուած յատակագծի մը համաձայն, դատարկագլուխներ հաւաքենք գործի գլուխ՝ երբ եկեղեցիի և դպրոցի վերին հսկող մարմին, այն ատեն այդ բարդ գործն ալ որոշ չափով մը կ'ընթանայ՝ ենթարկուելով այս ինչ կամ ինչ աղայի քմահաճոյքին։ Քանի որ ներկայ անգոյն Թաղականութիւնը կը պաշտօնավարէ Թուսճուքի մէջ, հետզհետէ պիտի ծագին կարգ մը գայթակղեցուցիչ դէպքեր, որոնց վերջնական լուծումը Թաղականութիւնը իր անկմանը մէջ պիտի տեսնէ։ Նախորդ թղթակցութիւններովս բաւական պարզած էի անոնց գործունէութիւնը և ատիկայ պատճառ մը չպիտի ըլլայ այլ եւս ըսելու անոնց առօրինի գործերու մասին, որոնք իրենց ժամանակին հրապարակելու առիթը երբեք ձեռքէ չպիտի փախցնեմ։ Թաղականութեան է'ն ազդեցիկները, կախարդական անձնաւորութիւններ, քաղաքավարական տարրական պահանջներէ բոլորովին զուրկ, շատ անգամ խնդրի մը առթիւ Խորհրդարան ներկայացող ժողովուրդի մէկ զաւկին կոպտաբար պատասխանելով՝ զայն վռնտելու չեն վարանած։ Այս պարագան, որ յաճախ կրկնուելու բնոյթը ունի, այդ ժանտադէմներուն հոգեկան աշխարհը վեր հանելով՝ անոնց համար բարոյական պատիժի մը անհրաժեշտութիւնը զգալաբար կը շեշտէ։ Թաղականութիւնը երբ իր գլխէն ճամբելու կ'ելլէ իր պարտաւորութիւնները, կ'երեւայ երբ խրտուիլակ ստանձնած է այդ բազմապահանջ գործը, որպէս զի մէկ կողմէն անձնական հաշիւներ մաքրէ և միւս կողմէն միամիտներն ու խեղճերը խաբէ։ Եկեղեցիի մատակարարութիւնը շուկայական գործառնութենէ մը չտարբերելով շատ դիւրին է ճարպիկ խանութպանի մը միջոցաւ կատարել, եթէ երբեք աւելի վսեմ պարտականութիւններ ծանրացած չըլլային Թաղական ըլլալու կոչուած անձերու ուսին։ Դժբաղդաբար Թաղականութիւնը երբեք մտածած չէ ժողովուրդին հանգստութիւնը և ո՛չ ալ անոր դիւրութիւններ ընծայած է, որովհետեւ անոր պատ. անդամները իրենց անհատական շահը ժողովուրդինէն գերադասելը պարտաւորութիւն մը համարած են իրենց։ Թողունք սովորական կիրակիները, նոյն իսկ տօն օրերը, բակը երբ զարդ գոյութիւն ունեցող քարէ աղբիւրին մէջ ջուր չի գտնուիր, որովհետեւ պատուարժան ժամկոչը՝ իր հանգստութիւնը չվրդովելու համար՝ չհաճիր այդ շնորհը ընել։ Վարդավառի օրն էր, եկեղեցին բազմութեամբ լեցուած, շատեր, սաստիկ տաքուն, ջուրին պէտքը զգալով չէին կրնար իրենց ծարաւը անցընել, մինչդեռ, անդին, Խորհրդարանը, աղաներուն և մասնաւորներու համար (որոնք յատուկ աթոռներ ունին եկեղեցին, բայց միայն տիկինները) սառած ջուր պատրաստ էր։

Թաղականութեան յղացած անիրագործելի խորհուրդները եթէ մի առ մի ի գործ դրուին, տխմարութեանց լաբիւրինթոսի մը պիտի վերածուի կրթական խնդիրը։ Ո՞ր մէկը հաշուել այն ապուշ ձեռնարկներէն կամ օղիի գաւաթներու շուրջը՝ պատգամատու հեղուկին շողին ազդեցութեան տակ յանկարծակի խտացուած գաղափարի փշրանքներէն, որոնց իրականութիւն գտնելուն համար ճիգեր չի խնայեր հանրութեան մէկ մասին փտած միտքը։

Այսօր, յառաջդիմութեան շաւիղը իրեն ուղեցոյց համարող և ժողովուրդի բարեկամ մամուլը կրթական խնդրի համար պայքար մը կը մղէ. Արեւելք գովելի ջանասիրութեամբ ուսուցչական խնդիրը իրական հողի վրայ դնելու համար միջոցներ չի խնայեր իր սիւնակները ձեռնհասներու կարծիքին առջեւ բանալով և առաջարկելով է'ն կարուկ միջոցը—ցախուելը՝ ուսուցչական ասպարէզէն վանելու համար փտած գլուխ պատուելիները։

ԴԻՏՈՂ.

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ. 1900-1901

Վարժարանիս Ի. տարեշրջանը կ'սկսի յառաջիկայ (1900) Սեպտ. 1ին. Նորեկ աշակերտաց մուտքի քննութիւններ տեղի կ'ունենան Օգոստոս 29ին և 31ին, իսկ դասերը կանոնաւորապէս կ'սկսին Սեպտ. 1ին։

Թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններն երկու տեսակ են.—Պէտք է վճարել

Ա. Միանուագ մուտք	3	Օսմ.	լր.
Տարեթոշակ	20	»	»
Արձակուրդի տուրք	1	»	»

Ամէն ծախք վարժարանիս վրայ։

և կամ Բ.) Առանց մուտքի 12 օսմ. լր. տարեթոշակ, և 1 լր. արձակուրդի տուրք պայմանաւ սակայն որ աշակերտաց ծնողք հոգան զգեստի, կօշիկի, սաւնց կարկըտանքի, դասագրոց և դպրոցական այլ պիտոյից, մաճճակալի, անկողնոյ, ինչպէս նաեւ դեղօրէից ծախքը. իսկ վարժարանը կու տայ սնունդ, ուսում և կը հոգայ լուացքի, բժշկի և այլ ծախքերը։

Ցերեկեայ թոշակաւորք պարտին վճարել 6 օսմ. ոսկի տարեթոշակ և կը ստանան ուսում և մի միայն ցերեկեայ ճաշ։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար, ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել ի Կ. Պոլիս՝ Ազգ. Պատրիարքարանը և ի Կարին՝ վարժարանի տեսչութեան։

Յառաջիկայ տարուան համար ձրիավարժ սանուց ընդունելութիւնը արդէն կատարուած ըլլալով՝ այդ մասին ո՛ և է դիմում առանց հետեւանքի պիտի մնայ։

629 12—20

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Հաշտութեան բանակցութիւններ. — Դժուարութիւններ. — Ցանցաւորներուն պատժուիլը. — Պոքսըրներ. — Ամերիկեան զինուորներ. — Բէյ-Թանկի ամրոցներ. — Գերմանիոյ զինուորներ. — Տէրութիւններ։

Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի մէջ կը կարդանք.

«Հաշտութեան բանակցութիւններու խնդիրը տակաւին գոհացուցիչ վիճակի մը մէջ չի գտնուիր։ Թէեւ ռուս զինուորներուն մէկ մասը կը հեռանայ Բէքինէն, սակայն ատիկա հաշտութեան բանակցութեանց համար լաւ նշան մը կարելի չէ համարիլ։ Բէքինի օտար դեսպանները յայտարարած են թէ Չինկ իշխանին հետ բանակցութեան մտնելու համար պէտք եղած իշխանութիւնը չունին։ Զօրավարներն ալ տրամադիր չեն Չինկ իշխանին հետ բանակցելու։ Ամէն պարագայի մէջ Լի-Հունկ-Չանկի ժամանումին կը սպասուի։ Չինու մէջ ընդհանուր կացութիւնը շատ հանգարտ չէ։ Զանազան տեղեր նորանոր ընդհարումներ կը կատարուին։ Ինչպէս ծանուցեցաւ, Սըր Ռոպէրթ Հարթ, որուն նման ոչ ոք տեղեակ է չինական գործերուն, ծանոյց միջազգային զինուորներու հրամանատարներուն որ Չինացիներուն կողմէ թշնամութեանց վերսկսիլը շատ հաւանական է, որով պէտք է միշտ պատրաստ վիճակի մէջ գտնուիլ։ Հաշտութեան բանակցութեանց տեսակէտով նպաստաւոր բան մը չէ Լի-Հունկ-Չանկի այն յայտարարութիւնը թէ Թուան իշխանին պատժուելուն համար պիտի չկրնայ միջամտել։ Այդ աննպաստ պարագային վրայ աւելցնելու է Գերմանիոյ այն ընթացքը, որով յայտարարեց թէ հաշտութեան բանակցութեանց համար իբրեւ պատուիրակ չի կրնար ընդունիլ Եունկ-Լու զօրավարը, որուն զինուորները մասնակցեցան դեսպանատուններու վրայ կատարուած յարձակումին։ Ատոնց ամէնը շատ դէշ ազդեցութիւն կ'ընեն հաշտութեան բանակցութիւններուն վրայ։ Բէքինի շուրջը գտնուած Պոքսըրները, վերջերս, կարգ մը յարձակումներ ըրին միջազգային զինուորներու զանազան ջոկատներուն վրայ։ Բէքինի արեւմտեան կողմը՝ Զունկ-Զուի շրջակայքը և Բէյ-Հօ գետին ձախ եզերքը՝ Հէգ-Սանկ-Հուզիէնի մէջ ճակատամարտներ տեղի ունեցան։ Անգլիական, ամերիկեան ու գերմանական զինուորները այդ ճակատամարտներուն մէջ յաջողեցան ետ մղել ու ցիր ու ցան ընել իրենցմէ տասնապատիկ աւելի Պոքսըրներ։ Զունկ-Զուի մէջ, օրինակի համար, չորս սպայէ և հարիւր քսան զինուորէ բաղկացած ամերիկեան ջոկատ մը յաջողութեամբ դիմադրեց երկու հազար Պոքսըրներու որոնցմէ երկու հարիւր հոգի սպաննեց՝ Պէնկալցի ձիաւորներու օգնութեամբը։ Վերջապէս միջազգային զինուորները իրենցմէ տասնապատիկ աւելի բազմաթիւ Պոքսըրներու դէմ ելած ու զանոնք ցիրուցան ըրած են։

«Շանկայէն առնուած լուրերու նայելով, Չինացիները ետ մղած են Ռուսերուն կողմէ քանի անգամներ Բէյ-Թանկի ամրոցներուն վրայ եղած յարձակումները։ Այդ ամրոցները կը գտնուին Բէչիլիի ծովածոցին մէջ Զաօ-Հօ գետին բերանը և Թագուի բերդին հիւսիսային թեւը կը կազմեն։ Այդ ամրոցները Թագուի ամրոցներէն տասներկու քիլօմէթրի չափ հեռու կը գտնուին, որով պարագային համեմատ կրնան վտանգաւոր ըլլալ Թագուի դիրքին և կամ մինչեւ մէկ աստիճան անհանգստութիւն պատճառել։ Ուստի այդ պատճառով է որ անհրաժեշտ է այդ ամրոցներուն վրայ միշտ յարձակիլ, նոյն իսկ եթէ յաջողութեամբ ալ չպսակուի։ Այդ ամրոցները եթէ գրաւուին, Բէյ-Հօ գետին վրայ նաւագնացութիւնը պիտի ապահովցուի. նաեւ շրջակայ ծովեզերքներուն անդորրութեան համար ալ անհրաժեշտ է։ 1860ին Ֆրանսացի զօրավարը ատկէ սկսած էր զինուորական գործողութիւնները. նախ Բէյ-Թանկի ամրոցները գրաւած և յետոյ սկըսած էր յառաջանալ՝ այսինքն հիւսիսային կողմէն յարձակած էր Թոնկ-Քուի և Թագուի բերդերուն վրայ։

«Տասներկու հազար գերմանական զինուորներ Թիէն-Ծին հասան։ Ասոնք մեծ մասը կը կազմեն այն զօրքերուն որոնք յուլիս 27 էն մինչեւ օգոստոս 4, Պրէմէրհավէնէն ճամբայ ելան։ Գերմանական այդ զինուորները որոնք կը գտնուին Լէսէլ զօրավարին հրամանատարութեանը տակ, կը բաղկանան 13 վաշտ հետեւակներէ, չորս հեծելագունդերէ, տասը հրետանիէ և զանազան զինուորներէ՝ ընդամէնը 19 հազար հոգի և 56 թնդանօթ։ Ասոնք մէկ շաբթուան մէջ ամբողջովին ցամաք ելլելով դէպ ի Բէքին ճամբայ պիտի հանուին։

«Տակաւին յայտնի չէ թէ ե՛րբ պիտի սկսին հաշտութեան բանակցութիւնները Տէրութեանց և Չինու միջեւ։ Այդ առթիւ կարծեաց փոխանակութիւններ կը կատարուին Տէրութեանց միջեւ, բայց ատոնց մասին բան մը չի հրատարակուիր։ Պարոն Շարարովսքի հաստատապէս յայտարարեր է Պէրլինի լրագրի մը թղթակցին թէ եւրոպական դահլիճներուն միջեւ այդ մասին կարեւոր բանակցութիւններ կը կատարուին։ Տէյլի Կրաֆիք մինչեւ իսկ կ'ըսէ թէ բանակցութիւնները այնչափ յառաջացած են որ նոյն իսկ կարգ մը կարեւոր կէտերու վրայ համաձայնութիւն գոյացած է։ Տէրութիւնները կը պահանջեն խստիւ պատժել անոնք որ Բէքինի և օտարականներու վրայ յարձակեցան։ Անգլիա և Ռուսիա թէեւ այդ տեսակէտով համակարծիք են, սակայն պահանջուելիք հատուցումներուն համար անհամաձայնութիւն մը կայ տէրութեանց միջեւ։ Այդ անհամաձայնութիւնները կարգադրուելէն ետքն է որ հաշտութեան բանակցութիւնները լրջօրէն ձեռք պիտի առնուին։»

ԸՆԴԾՈՎԵԱՅ ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼ

Քօբէնհակ, 17 սեպտ. — Հիւսիսային հեռագրական Ընկերութեան և անգլիական Ընկերութեան կողմէ Շանկայի եւ Չէ-Ֆուի միջեւ ընդծովեայ հեռագրաթելի մը զետեղման գործողութիւնները այսօր աւարտեցան։ Այդ թելին շնորհիւ, Չէ-Ֆու, Թագու, Բորթ-Արթուր և Ուէյ-Հայ-Ուէյ ուղղակի հեռագրական հաղորդակցութեան պիտի մտնեն այդ երկու Ընկերութեանց կեդրոնական կայաններուն հետ։ Ասկէ վերջը հարկ պիտի չմնայ չինական հեռագրաթելերուն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Քիլ, 17 սեպտ. — Չին գտնուող ցամաքային ու նաւային զինուորներու յատուկ ռազմամթերք պարունակող չիւսին վակոններ դէպ ի Պրէմէրհավէն ճամբայ ելան։

—Պէրլինի կառավարական շրջանակներուն մէջ շատ կարեւորութիւն չեն տար Պոքսըրներու կողմէ Քիաօ-Չէուի վրայ կատարուելիք յարձակումի մը հաւանականութեանը։ Մէկ քանի ամիս առաջ ձեռք առնուած պաշտպանողական միջոցները բաւական կը համարուին։ Գերմանիա մինչեւ հիմա քառասուն միլիոն մարք ծախսած է դէպ ի Չին կատարուած առաքումներուն համար։

Նոյէ Ցայթ Ալկեմայնէ Զայթունկ հաշտութեան բանակցութիւններուն վրայ սապէս կը խօսի.

«Գերմանիոյ կառավարութիւնը բնաւ չի կրնար բանակցութեան մտնել Թուան իշխանին հետ՝ Չինու կառավարութենէն պահանջուելիք ապահովութեանց և հատուցմանց համար։ Գալով Լի-Հունկ-Չանկի, Գերմանիա սկզբունքով թէեւ չի կրնար դիտողութիւն մը ընել այդ մարդուն անձին դէմ, սակայն նախ եւ առաջ կ'ուզէ հասկնալ թէ հարկ եղած իշխանութիւնը ունի՞ թէ ոչ և թէ ապագային համար Տէրութեանց պահանջած ապահովութիւնները կրնա՞յ տալ թէ ոչ։ Անոր անկ է ապացուցանել թէ այդ հանգամանքները ունի։»

Մակտէպուրկի լրագիրն ալ Պէրլինէն հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ Բէքինէն միջազգային զինուորները ետ քաշելու խնդիրը մինչեւ որ լուծում մը չստանայ, Գերմանիա պիտի չկրնայ հաշտութեան բանակցութիւններուն ձեռնարկել. նաեւ թէ Գերմանիա աւելի կը փափաքի Չինկ իշխանին հետ բանակցիլ, վասն զի Լի-Հունկ-Չանկի վրայ վստահութիւն չունի։

ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ լրագիրները կը գանգատին բրիտանական կառավարութեան ընթացքէն չինական խնդրին մէջ և կ'ըսեն թէ ատիկա մեծապէս պիտի վնասէ Անգլիոյ ազդեցութեանը Մայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Ամէնէն աւելի կը քննադատուի Անգլիոյ ընթացքը՝ հանդէպ այն գործողութեանց, զորս Գերմանիա կը կատարէ Եանկ-Չէի շրջակայքը։ Անգլիական լրագիրները կը յայտնեն թէ Գերմանիա բնաւ նկատողութեան չառներ բրիտանական կառավարութեան այն ընթացքը որով Շան-Թունկի մէջ զինուոր ցամաք չհանեց՝ Գերմանիոյ զգացումները չվիրաւորելու համար։

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Տէրութեանց միջեւ կատարուած կարծեաց փոխանակութիւններուն վրայ, ինչպէս քիչ մը վերը ըսուած է Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի յօդուածին մէջ, Տէյլի Կրաֆիք հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.

«Երկու օրէ ի վեր բաւական յառաջացած են այն կարծեաց փոխանակութիւնները, որոնք կը կատարուին Չինու և Տէրութեանց միջեւ տեղի ունենալիք հաշտութեան բանակցութիւններուն համար։ Այդ կարծեաց փոխանակութեանց մէջ անկեղծութիւնը և մտերմութիւնը բնաւ չէ խանգարուած այն անհամաձայնութիւններով որոնք առաջ եկան Բէքինէն միջազգային զինուորները ետ քաշելու խնդրին առթիւ։ Տէրութեանց միջեւ համաձայնութիւնը միշտ կատարեալ է։ Արդէն համաձայնութիւն գոյացած է սա կէտերուն վրայ.—Ա. Լի-Հունկ-Չանկ ընդունուած է իբրեւ չինական պատուիրակ և հաւանօրէն Չինկ իշխանին համար ալ միեւնոյն բանը ըլլայ։ Այդ ընդունելութիւնը այն ատեն պիտի կատարուի երբ չինացի այդ երկու պաշտօնեաները ունենան յանձնարարագիրներ և կանոնաւոր լիազօր իշխանութիւն։ Բ. Չինու մէջ պիտի հաստատուի կեդրոնական այն տեսակ կառավարութիւն մը որ կարենայ վստահութիւն ներշնչել և գոհացում տալ Տէրութեանց։ Գ. Դեսպանատանց վրայ եղած յարձակումներուն և օտարականներու սպանութեանը համար անողոք և օրինակելի պատիժ մը և կատարեալ հատուցում պիտի պահանջուի։ Այդ կէտին վրայ Ռուսիա Անգլիոյ չափ հաստատամիտ գտնուած է։ Հիմա կը քննուի այն խնդիրը թէ բանակցութիւնները ո՛ւր պիտի կատարուին։ Գալով Չինէն պահանջուելիք դրամական հատուցումներուն, այդ մասին տակաւին կարծեաց փոխանակութիւն չէ կատարուած Տէրութեանց միջեւ։»

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎԻ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆԸ

Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար ֆոն Պիւլով հետեւեալ շրջաբերական հեռագիրը ղրկեց Լոնտոնի, Բարիզի, Բեդերսպուրկի, Վիէննայի, Հռոմի, Ուաշինկթընի և Թօքիոյի դահլիճներուն.

«Կայսեր կառավարութիւնը, Չինու կառավարութեան հետ դիւանագիտական յարաբերութեանց մտնելու համար, նախնական պայման կը համարի յանձնումը այն անձերուն որոնք իբրեւ առաջին և ճշմարիտ հեղինակները ճանչցուած են՝ Բէքինի մէջ միջազգային իրաւունքներու դէմ գործուած ոճիրներուն։ Մեղսակիցներուն և ոճիրները գործադրողներուն թիւը խիստ շատ է և մահու պատժին խմբովին գործադրութիւնը հակառակ է քաղաքակիրթ ժողովուրդներու խիղճին։ Ներկայ պարագաներուն մէջ նոյն իսկ կարելի չէ ճշդիւ հաստատել ինչ որ կը վերաբերի ոճիրներու թելադրիչներուն և հեղինակներուն խումբին. բայց անոնց փոքր մէկ մասը որուն մեղսակցութիւնը բոլորովին յայտնի է, պէտք էր որ յանձնուէր ու պատժուէր։ Բէքինի մէջ տէրութեանց ներկայացուցիչները պիտի կըրնան անվիճելի ու դրական վկայութիւններ տալ այդ քննութեան մէջ, եւ ազդու կերպով նպաստել անոր։ Պատժուելիք անձերու թիւը այնչափ կարեւորութիւն չունի, որքան թելադրիչի ու հեղինակի հանգամանքը։ Այդ կէտին համար, կառավարութիւնը կը կարծէ թէ բոլոր դահլիճներն ալ համամիտ պիտի ըլլան, վասն զի արդար պատժի մը գաղափարին համար եթէ անտարբերութիւն ցոյց տրըուի, ատիկայ պիտի նշանակէ թէ ոճրի մը կրկնուելուն համար ալ անտարբերութիւն պիտի տիրէ։ Ուրեմն կառավարութիւնը կ'առաջարկէ շահակից դահլիճներուն թէ Բէքինի դեսպաններուն պաշտօն յանձնուի ցոյց տալ չինացի այն բարձրաստիճան անձնաւորութիւնները որոնց մեղապարտութիւնը, իբրեւ թելադրիչ կամ գործադրիչ, ո և է կասկած չի վերցըներ։

ՌՈՒՍԻԱ

Ռուս կառավարութիւնը անգլիական շոգենաւային Ընկերութենէ մը գնեց Բօրօգի անուն պողպատէ շոգենաւ մը 1,172,000 րուպլիի։ Ունի 8000 թոնօ տարողութիւն։ Ուրիշ երկու շոգենաւեր՝ Քաթալոնիա և Բավոնիա որոնք Քիւնարտ Ընկերութենէն գնուած են, յածանաւորակի պիտի վերածուին։ Այդ երեք շոգենաւերը Մայրագոյն Արեւելք պիտի ղրկուին և պիտի պատկանին ռուսական կամաւոր նաւատորմին։ Չինական ջուրերուն մէջ ռուսական ծովակալին հրամանին տակ պիտի գտնուին։ Ռուս կառավարութիւնը մտադիր է նաեւ Անգլիայէն ուրիշ խոշոր շոգենաւեր գնել՝ իբրեւ փոխադրանաւ երթեւեկելու Օտեսայի և Մայրագոյն Արեւելքի միջեւ։»

ԻՏԱԼԻԱ

Քօրիէրէ Տէլլա Սէռա կ'ըսէ թէ Իտալիոյ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը այսօրերս իր մօտ գտնուող անձնաւորութեան մը հետ Իտալիոյ կացութեանը վրայ խօսակցած պահուն յայտարարեր է.

«Գիտեմ թէ իմ ջանքերս բաւական պիտի չըլլան կատարելապէս դարմանելու Իտալիոյ ցաւերը, որոնք մէկ պատճառէ միայն առաջ կու գան։ Իտալիոյ մէջ ոչ ոք իր պարտքը կը կատարէ. ամէն բան իր բաղդին կը թողուի։ Պէտք է ամէնուն ճանչցնել իր պարտականութիւնը, ամէնուն առանց բացառութեան. ես իսկ պարտիմ ինքզինքս բոլորովին նուիրել իմ պարտականութեանս։ Ասիկա օրինակ մը պիտի ըլլայ ուրիշներուն։ Նախարարները պէտք է ինծի օգնեն։ Օրէնքը հարկ է որ անողոք և անաչառ կերպով գործադրուի. կողմնակցութեան կաշկանդն իսկ պէտք է անհետացնել։»

ՍԵՐՊԻԱ

Վիէննայի թերթերը կ'ըսեն թէ Պելկրատի մէջ յանձնաժողով մը կազմուեր է քննելու Ելմտական նախարարութեան տոմարները, վասն զի նոր նախարարները պարապ գտեր են կառավարական բոլոր պաշտօնատուներու սնտուկները, թէեւ անցեալ տարի տասը միլիոն ֆր. փոխառութիւն մը եղած էր։ Ելմտական նախարարը հաստատեր է որ պատերազմական նախորդ նախարարը 14 միլիոն ֆր. գանձած է այցետոմսի վրայ գրուած մուրհակներով։ Կրթական նախորդ նախարար Ճորճէվիչ 5000 ֆր. առեր է աչքին վրայ բժշկական գործողութիւն կատարելու համար։ 15,000 ֆր. տրուած է նախարարի մը որդւոյն յուղարկաւորութեան ծախքին համար։ Հարիւր հազար ֆր. ստացած են նախարարապետին մատակարարները։ Կրթական նախարարը իր հրաժարած օրը, 50,000 ֆր. ստացեր է։ Այդ առթիւ բողոքագիր մը պիտի մատուցուի Սքուբշինային։

—Սքուբշինան դեկտեմբերին պիտի գումարուի։

—Օտար երկիրներու սերպիական դեսպաններու փոփոխութեան մասին հաղորդուած հեռագրական լուրերը կանխահաս կը համարուին։

ՇՈԳԵՆԱՒԻ ԱՐԿԱԾ

Քարտիկանի (Կալլէօ) ծովածոցին մօտ անգլիական Կորտոն Քէսլ և գերմանական Սթորմանն շոգենաւերը ընդհարում մը ունենալով, երկուքն ալ ընկղմեր են։ Քանէ աւելի ուղեւորներ խեղդուեր են։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը երէկ տեղի ունեցաւ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը, կէս օրին, փառաւոր հանդէսով գնաց նոյն մզկիթը և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ վերադարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Անտրէ մեծ դուքսը, Ռուսիոյ դեսպանը, դեսպանատան պաշտօնեաները և ուրիշ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետներու միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանքներու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄ.—«Ռուսիոյ Վեհ. Կայսեր հօրեղբօր որդին Բարձր. Անտրէ մեծ դուքսը որ զբօսական պտոյտի համար մայրաքաղաքս կը գտնուի, իր հետեւորդներուն և Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի հետ, երէկ, ուրբաթ, կայս. քէօշքը գնաց և դիտեց Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Ցետոյ կայս. պալատան մէջ Վեհ. Սուլթանին հետ տեսակցելով հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։ Ապա մեծ դուքսը Սիրքէճիի երկաթուղիի կայարանը գնաց և Արեւելեան Ճեպընթացով Եւրոպա ուղեւորեցաւ։»

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ յոբելեանին առթիւ Եմէնի իւլէմաներուն և ոչ-իսլամ ազգերու հոգեւոր պետերուն կողմէ շնորհաւորական վեց ուղերձներ մատուցուած էին կայս. պալատ։ Արդ, կայս. պալատան առաջին քարտուղարը, կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ հեռագրեց Եմէնի կուսակալութեան՝ հաղորդել իսլամ ու ոչ-իսլամ կրօնաւորներուն թէ մատուցուած ուղերձները և շնորհաւորութիւնները արժանացած են կայս. բարձր գոհունակութեան։

—Վեհ. Սուլթանը, պատասխանելով Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին այն հեռագրին որով շնորհակալութիւն յայտնած էր իտալական պատուիրակ Աչինի ծովակալին եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար, Իտալիոյ նկատմամբ անայլայլելի բարեկամութիւն յայտնած է։

—Վեհ. Սուլթանին յոբելեանին օրը Եմէնի մէջ շքադրամներ շնորհուած են այն զինուորներուն որոնք քաջարի ընթացք մը ունեցած են։ Այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։

ԱՆՏՐԷ ՎԼԱՏԻՄԻՐՈՎԻՉ մեծ դուքսը, երէկ, Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի, ընդհանուր հիւպատոս Պ. Լակովսքիի, զինուորական կցորդ Բաւլինի գնդապետին և նաւային կցորդ Բէքթովի գնդապետին հետ, երէկ Պէօյիւքտէրէէն շոգեմակոյկով Տոլմա Պաղչէ իջաւ, ուր հիւրամեծար Աճէմ Ալի փաշա կը սպասէր պալատական կառքերով։ Մեծ դուքսը, դեսպանը ու պաշտօնեաները անկէ գացին կայս. պալատ և կայս. քէօշքէն դիտեցին Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Ցետոյ մեծ դուքսը կայս. պալատ երթալով Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ և Կ. Պոլիս գտնուած պահուն իրեն եղած սիրալիր ընդունելութիւններուն համար շնորհակալութիւն յայտնելով, և հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելով արժանացաւ կայս. մեծարանքներու։ Մեծ Դուքսը չքասեղանի մը հրաւիրուելէ ետքը պալատական կառքերով Սիրքէճի գնաց և Արեւելեան Ճեպընթացով ճամբայ ելաւ։ Մեծ դուքսը նախ Պիարից պիտի երթայ և անկէ Բարիզ։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ Խարիճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյ Սիրքէճի երթալով ողջերթ մաղթեց մեծ դուքսին։ Նոյն նպատակով երկաթուղիի կայարանը կը գտնուէին Ռուսիոյ դեսպանը ու բոլոր պաշտօնեաները և Սերպիոյ դեսպան Պ. Միհաթովիչ։ Կառախումբը ճամբայ ելլելէ առաջ, մեծ դուքսը խնդրեց Ղալիպ պէյէ ու Աճէմ Ալի փաշայէ որ իրեն եղած սիրալիր ընդունելութիւններուն համար իր շնորհակալութիւնները մատուցանեն Վեհ. Սուլթանին։

—Առջի իրիկունը ռուսական դեսպանատան Պէօյիւքտէրէի ամարանոցին մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ մեծ դուքսին։

«ՇԱՐԳԻԷ»Ի ԸՆԿՂՄԻԼԸ.—Անտրոս կղզիին առջեւ ընկղմած խտիվական Շարգիէ շոգենաւին ընկղմելուն վրայ երէկ նորագոյն տեղեկութիւններ բերաւ անգլիական Սէբբըր շոգենաւը որ Մալթայէն ճամբայ ելած է Կալաց երթալու համար։ Անգլիական շոգենաւին նաւապետը՝ Պ. Սմիթ կը պատմէ թէ երեքշաբթի իրիկուն Անտրոս կղզիին բացերէն անցած ատեն տեսեր է թէ կղզիին փարոսէն քիչ հեռու գտնուող շոգենաւ մը նշանացի օգնութիւն կ'ուզէ։ Սէբբըր անմիջապէս մօտեցեր և տեսեր է թէ այդ շոգենաւն է Շարգիէ որուն անիւին գլանը կոտրած էր։ Սէբբըր օգնութեան ձեռնարկելով ուզեր է պարան մը նետել և խտիվական շոգենաւը ազատել վտանգաւոր կացութենէն, բայց դժբաղդաբար անկարելի եղեր է, վասն զի հովը ծայրայեղ սաստկութեամբ կը փչէր և ծովն ալ բոլորովին ալեկոծուած էր։ Ատկէ զատ Սէբբըր ապրանք բեռցած չըլլալուն համար, թեթեւ էր ու դժուարութիւն կը քաշէր։ Նաւապետ Պ. Սմիթ տեսնելով որ բան մը ընել կարելի չէ, որոշեր է Շարգիէէն քիչ հեռուն կենալ, աւելի ծանր արկածի մը ատեն օգնելու համար։ Նոյն պահուն սակայն անկէ անցնող խոշոր մարտանաւ մը եգիպտական շոգենաւին կացութիւնը տեսնելով, սկսեր է աշխատիլ զայն ազատելու։ Նաւապետ Պ. Սմիթ ալ ապահովուելով ճամբան շարունակեր է։ Սէբբըր ծովին վրայ գտեր է ազատման երկու գօտիներ որոնք Շարգիէի կը վերաբերէին, ուրկէ կը հասկցուի թէ 180 ու-

գեւորներէ այն երկուքը որոնց համ
ըսուեցաւ որ խեղդուած են, այդ գօ
ներուն միջոցաւ փորձեր են ազատ
բայց չեն յաջողեր։

—Շարգիէի ուղեւորներուն նկատմ
տակաւին որոշ տեղեկութիւն մը
նուած չէ։ Մայրաքաղաքիս քանի մը
տանիքներ որոնք ազգականներ ունի
ընկղմած շոգենաւին մէջ, ապահովչ
ռագիրներ ստացեր են. Պ. Եանո
Թոս, վաճառական Պ. Տէմթունիի
գաւանը, խեղդուեր է։ Աթէնքէն
կու գար Պ. Տէմթունիի տղոցը հետ,
Տէմթունին առջի իրիկունը հեռագի
ստացաւ թէ տղաքը ազատուած
բայց Պ. Եանուլաթոս խեղդուած է։

—Խտըվիէ Ընկերութեան Կ. Պոլ
գործակալութիւնը հեռագրեր է Պիրէ
գործակալին որ փութով արկածին վայ
երթայ և տեղեկութիւն հաղորդէ Նա
գիէի ընկղմելու պարագաներուն վրայ
Այսօր Կ. Պոլիս հասնելիք իտալական շո
գենաւէն կը սպասուի, աւելի մանրամասն
տեղեկութիւն առնելու համար։

**ԱՂԷՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻ
ԱՐՔԸ.**—Աղէքսանդրիայէն կը գրեն թէ
տեղւոյն յոյն հասարակութիւնը տասնը
վեց հոգիէ յանձնաժողով մը կազմած է
Աղէքսանդրիոյ Յունաց նորընտիր Պատ
րիարք Տ. Փոթիոսի համար ըլլալիք ըն
դունելութիւնները սահմանելու մասին։
Երկու պատուիրակներ Բոռ-Սայիտ պիտի
երթան Ն. Սրբազնութիւնը ընդունելու։
Տ. Փոթիոս Աղէքսանդրիա ժամանելուն
պէս Էվանկէլիզմօս եկեղեցին պիտի ա
ռաջնորդուի։

ԻԶՄԻՐ-ՔԱՍԱԲԱՅԻ Թրամուէյի գիծին
շինութեան մեծաշնորհ խնդրոյ լուծումին
մէջ կայ նաեւ Նէմիգատէ Թաշկին փաշա։
Ասկէ օրը Թաշկին փաշա և Պ. Պ. Փափա
տիաքօբուլօ ու Սթրատիքօբուլօ անտ
տրական և հանրօգուտ շինութեանց պա
տօնարանը երթալով, տեսակցութիւն
ունեցան գլխաւոր պաշտօնատարներ
մանց հետ։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Աղեքսանդրիոյ մէջ
օրէ ի վեր ժանտախտէ ո և է դէպք
պատահած։

—Կլասքօյի քաղաքին մէջ ժանտախտ
ճարակած ըլլալով առողջապահական
միջոցներ ձեռք պիտի առնուին և
բակեալ տեղերը խստիւ պիտի պաշտ
ուին։ Առողջապահական պաշտօնեութեան
ծրագիր մը կը պատրաստեն նաւահան
գիստին մէջ ձեռք առնուելիք քարան
թինայի միջոցներուն համար։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպան Պարոն ֆոն Քա
լիչէ, ինչպէս ծանուցինք, երէկ Արեւել
եան Ճեպընթացով Կորֆու ուղեւորեցաւ՝
Նոյն քաղաքին հաստատման 400րդ տա
րեդարձի հանդէսներուն ներկայ գտնուե
լու համար։ Մեծ-Եպարքոսին ու արտա
քին գործոց Նախարարին թարգմանները
և աւստրիական դեսպանատան ու հիւ
պատոսարանին պաշտօնեաները Սիրքէճիի
կայարանը երթալով ողջերթ մաղթեցին
Պարոն ֆոն Քալիչէի։

ՀԻՃԱԶԻ ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼԸ.— Ե. Զօ
րաբանակէն կայս. Իրատէի մը համա
ձայն՝ ռազմամթերքներ ղրկուեցան Մաան
Հիճազի հեռագրաթելին շինութեանը հս
կող կայս. Թիկնապահ Սաատք փաշայ
հետեւորդ զինուորներուն համար։

—Քէրք գաւառին կառավարիչը, մին
չեւ որ աւարտի Հիճազի հեռագրաթել
շինութիւնը, Մաան պիտի մնայ, որպէս
զի պաշտօնեաներուն և զինուորներուն
պարէնները անյապաղ տրուին։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին շինութեան
ծախքին համար Գոնեայի Նահանգէն եր
րորդ անգամ 27,121 ղրշ. ղրկուած է,
որով մինչեւ հիմա ղրկուած դրամներուն
գումարը հասած է 92,566 ղրուշի։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԼՈՒՐԵՐ. — Թանթայ
տօնավաճառը այս տարի սովորականէն
փայլուն եղաւ։ Այցելուներու թիւը հա
րիւր հազարի կը հասնէր։

—Սուտանէն առնուած լուրերու նա
յելով Օպէիտի պահակազօրքերուն վեր
ջերս միայն հաց կը տրուի։ Քորտոֆան
մէջ մեծ աղքատութիւն կը տիրէ։ Այդ
տեղին ժողովուրդը աններեւակայելի կեր
պով ծոյլ է. այն աստիճան սով կը տիրէ
որ կիներ ու տղաք ուղտի աղբերուն մէջ
ուտելիք կը փնտռեն։

—Պէնի-Սուէֆէն կը գրեն թէ բամ
պակի քանի մը արտերու մէջ որդ երե
ւան ելած է։

—Եգիպտական հեռագրաթելը վերջ
նական կերպով հաստատուած է մինչեւ
Օպէիտ, գաւառագլուխ Քորտոֆանի։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ զրահաւոր մը որ վեր
ջերս Ֆալէր հասաւ, քանի մը օրէն Իզ
միրի նաւահանգիստը կը սպասուի։

ԿԷԼԻՊՈԼԻՒԻ մէջ չորեքշաբթի մեծ
հրդեհ մը ծագելով աչաղին վնաս հա
սուցեր է։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ տեղական կառավարու
թիւնը, կ'ըսէ Մոնիթէօր, ձերբակալեր է
պուլկար աղջիկներու վարժարանին տնօ
րէնը և Բէնչաքօյ անուն վաճառական մը

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան Սալա
մանտր պահականաւը երէկ Տարտանէլ գ
նաց՝ հոս բերելու համար ոսկորները այն
անգլիացի զինուորներուն որոնք Ղրիմի
պատերազմին ատեն մեռած ըլլալով, Նա
կարայի ու Էրէնքէօյի գերեզմանատուն
ները թաղուած են։ Այդ ոսկորները Հայ
տար Փաշայի գերեզմանատունը պիտի փո
փոխուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրտինանտ իշխանը որ
Սոֆիա հասած էր՝ Վառնա գացեր է՝
Էօքսինօկրատի ամարանոցը։

ՎԱՆՆԱՑ պահեստի զօրքերուն հրամա

նատար Հագգը փաշա որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռեր է։

ԻԶՄԻՐԻ Ժուռնալ տը Սմիռն ֆրանսերէն թերթը անպայման կերպով դադրման դատապարտուեր է։

ՍԸՎԱԶԻ ֆրանսական փոխ-հիւպատոս Պ. Կիյեոմ երկրորդ կարգի հիւպատոսութեան աստիճանին բարձրացաւ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻՆ տասանորդին գանձումը, ինչպէս յայտնի է, կայս. կառավարութեան կողմէ յանձնուած է Հանրային Պարտքի վարչութեան, որ իր կողմէ Ռէժիին թողած է զայն տարեկան 90 հազար ոսկիի փոխարէն։ Արդ, այդ տասանորդը ելմտական անցեալ 1315 տարւոյն 128,000 ոսկի արտադրած ըլլալով, 23,000 ոսկի ալ վճարուած է Հանրային Պարտքի վարչութեան, վասն զի 90,000 ոսկիէն աւելի եթէ հասոյթ գոյանայ, յաւելեալ մասին հարիւրին վաթսունը նոյն վարչութեան կը վերաբերի։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ. — Մաքսային վերատեսչութեան խորհրդական Մէհմէտ Ալի պէյ և մաքսային Խորհուրդին նախագահ Զիհա պէյ տեղեկանալով որ քանի մը վաճառականներ Կ. Պոլիս բերուած բրինձները, Թրանզիթի համբով օտար երկիրներ ղրկելու պատրուակին տակ, Մարմարայի ծովեզերեայ քաղաքները կը հանեն և այդ կերպով առանց մաքսի մայրաքաղաքս կը ներածեն, այդ մասին քննութեան ձեռնարկեցին. Նաեւ հրաման տուին որոնց որ անկ է պատժել հեղինակները և այդ կարգի մաքսանենգութեանց պատճառ չտալ։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Մախսուսէի ձէյլան շոգենաւը, որ առջի օրը Պոլսոյ նաւահանգիստէն ճամբայ ելած էր Գարա Պիղա երթալու համար, Մարմարա կղզիին մօտ մեքենան խանգարելով կեցեր է։ Ուղեւորները երէկ ուրիշ շոգենաւով մը ճամբանին շարունակեցին։

Բ. ԴՈՒՌԸ հրահանգ տուաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին որ օսմ. Թղթատարական պայուսակները կանոնաւոր կերպով փոխադրելու համար, պայմանագրութիւններ կնքուին Մէսաժըրիի, Լոյտի և ռուսական շոգենաւային ընկերութիւններուն հետ։

ՔԱՐԻՒՂ. — Մախսուսէի վարչութիւնը նկատելով որ օտար շոգենաւերը աւելցուցած են Պաթումէն բերուելիք քարիւղներու փոխադրութեան գինը, պայմանագրութիւնով մը այդ գործին յատկացուց Գայսէրի, Սէլանիկ ու Սէյամէթ շոգենաւերը որոնք Պաթում ուղեւորեցան։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը որոշեց Տրապիզոնի գիծին շաբաթը երկու շոգենաւ յատկացնել։ Մէկը չորեքշաբթի օրերը Կ. Պոլսէն մեկնելով մինչեւ Րիզէ պիտի երթայ բոլոր նաւահանգիստներուն մօտենալով և միեւնոյն ճամբով պիտի դառնայ։ Միւսն ալ շաբաթ օրերը Կ. Պոլսէն Տրապիզոն և փոխադարձաբար պիտի երթեւեկէ։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԷՆ կը գրեն Թուրք լրագիրներուն թէ Սուրիոյ ու Պէրութի նահանգներուն անտառներու նախկին քննիչ Միհրան էֆ. Շէհլեան որ հինգ-վեց տարիէ ի վեր Մաքրիգիւղ կը բնակի՝ առանց զբաղում մը ունենալու, լուր ղրկեր է նոյն գիւղացի երաժիշտ Բէրէսթէճեան Միքէ էֆ.ի թէ անպատճառ իրեն երկու մէճիտիէ եթէ չղրկէ, հետեւանքը շատ գէշ պիտի ըլլայ։ Միքէ էֆ. անցեալ երեքշաբթի Մաքրիգիւղի երկրորդ ոստիկանապետ Շէվքէթ էֆ.ի դիմելով խնդիրը պատմեր և խնդրեր է որ Միհրան էֆ. երաշխաւորութեան ենթարկուի։ Նոյն իրիկունը, Միհրան էֆ. սրճարանի մը մէջ Միքէ էֆ.ին հանդիպելով անվայել խօսքեր ուղղեր անոր և գիշերն ալ ճամբան սպասեր ու գաւազանով սկսեր է ծեծել Միքէ էֆ.ն։ Ասոր պոռալու ձայնը իմացուելով ոստիկանական սպայ Քեամիլ ու Ալի պէյերը օգնութեան փութացեր և ազատեր են զայն։ Միքէ էֆ. իր այդ արկածը պատմեր է առաջին ոստիկանապետ Հիւսնի էֆ.ի և երկրորդ ոստիկանապետ Շէվքէթ էֆ.ի որ ընդհանուր դատախազի օգնականի պաշտօն կը վարէ։

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ մէջ, առջի օրը, կաթնավաճառ Մուսթաֆայի սպասաւորը՝ 19 տարեկան Իպրահիմ, թզենիէ մը վար ինկաւ ու ողնայարը կոտրեցաւ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ մէջ կանանց հագուստներու հանրածանօթ դերձակ Պ. Ա. Սրբէկեանի բազմաթիւ յաճախորդները հաճութեամբ պիտի իմանան թէ յիշեալ դերձակը նոր դարձած է Բարիզէն, Վիէննայէն, Պէրլինէն և Լոնտոնէն, ուր կատարած է կարեւոր գնումներ։ Ձմրան եղանակին նորաձեւութեանց ապրանքներուն մէկ մասը մաքսատունէն հանուած է. կը բաղկանայ այլեւայլ կերպասներու նոր մթերքէ մը, Քոսդիւմ Թայեօրի համար։ Անոնց մէջ կան նաեւ շրջազգեստի համար վերջին նորաձեւութեամբ բրդեղէններ, պատրաստ հագուստներու ինքնատիպ մօտելներու գեղեցիկ հաւաքածոյ մը որ Բարիզի ամէնէն համբաւաւոր առեւտրական տուներէն բերուած ու Բարիզի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ ալ բարձր գնահատումներու արժանացած է։ Թողունք որ Պ. Սրբէկեանի ճաշակը ամէնուն կողմէ գնահատուած է, որով պէտք չի մնար աւելին ըսելու։ Բոաէներու, մէջքի գօտիներու, կաշիէ առարկաներու, Ռէնիէ ձեռնոցներու, միջնազգեստներու և մետաքսէ պլուզներու ճիւղ մը բացուած է։ Ապրանքներու գիները չափազանց աժան են։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ ՀՐԴԵՀԸ

Հարիւրաւոր տուներ այրած. — Կայս. [illegible]. — Հրդեհին պատճառը. — Թրքձա. — Ծովային արկած. — Ապահովագրական ընկերութիւններ։

Երէկ իրիկուն ժամը 12ին ծագած սոսկալի հրդեհ մը գրեթէ ամբողջութեամբ մոխիր դարձուց Խասգիւղի Հրէաբնակ թաղը։ Հրդեհը սկսաւ Խասգիւղի Բիրի Փաշա թաղը, Տէօրտ Եոլ Աղզը, 8 թիւ փայտաշէն տունէն, որ Պօտուրօղլու Զինթօֆ Խաքէնազի անուն Հրեայի սեպհականութիւնն էր, և ուր վարձով կը բնակէր խահուէճի Նաքօ։ Թէեւ մեծամեծ ջանքեր եղան կրակը մարելու, սակայն անկարելի էր, վասն զի այդ տեղը խիտառխիտ փայտաշէն տուներէ կը բաղկանար, ջուր չկար և նոյն պահուն սաստիկ հով մը կը փչէր։ Վերջապէս հրդեհը քանի մը թեւերու բաժնուեցաւ. մէկ կողմէ Պօտուրօղլը փողոցը և միւս կողմէ ալ Խալմաջարածը Ճատտէսի, Զըք Մալըն Եօզուշը, Թուլումպաճը Մահալլէսի և Գըրք Մէրտիվէն։ Այրեցան երկու հարիւրի չափ տուներ, քառասուն խանութներ, բաղնիք մը, սինակոկ մը և Քամանտօ վարժարանին խախամներու յատուկ սենեակներ։ Թէեւ շատ մը ջրհաններ կային, բայց ջուր չը գտնուելուն համար չէին բաներ, սակայն նաւահանգիստի վերատեսչութեան Մեստրէամն շոգենաւակը Խասգիւղի առջեւ փութալով ջուր հասցուց թէ՛ ջրկիրներուն և թէ ջրհանկիրներուն։ Բիրի Փաշա ճատտէսիի աջ կողմը գտնուած չորս խանութներ վար առնելով, դիմացի կողմի շէնքերը ու մզկիթը ազատուեցան։

—Վեհ. Սուլթանը իմանալով հրդեհին ծագումը և շարունակութիւնը, քանի անգամ կայս. թիկնապահներ ղրկելով տեղեկութիւններ առնել տուաւ։

—Հրդեհին վայրը փութացած էին Կ. Պոլսոյ հրամանատար Սաատէտտին փաշա, ոստիկանութեան նախարար Շէֆիք պէյ, Բերայի կառավարիչ Համտի պէյ, ջրհանկիր զօրքերու հրամանատար Զէչչէնեի փաշա և նաւային ջրհանկիր զօրքերու հրամանատար Մէհէմմէտ փաշա, որոնք պէտք եղած հրամանները կու տային հրդեհին ընթացքը կասեցնելու համար։

—Կրակին սկզբնապատճառին համար զանազան զրոյցներ կան։ Ոմանք կ'ըսեն թէ հրդեհը սկսած տան վերի յարկը կատու մը քարիւղի լամպար մը շրջեր է. այդ միջոցին խահուէճի Նաքօյի կինը դուրսը մէկին հետ խօսելու զբաղած ըլլալով, ժամանակին չէ իմացուեր ու կրակը տարածուեր է։ Նաքօ ալ հիւանդ է եղեր։ Ամէնէն հաւանականը այն է թէ երէկ իրիկուն ուրբաթ ըլլալով Հրեաները չեն կրնար կրակ մարել վասն զի Շապաթ է. հետեւաբար այդ պատճառով կարելի չէ եղած հրդեհին առաջքը ժամանակին առնել։ Կրակը տեւեց հինգ ժամ։

—Հրկիզեալներու այն կարասիները զորս կարելի եղաւ ազատել, ոստիկաններու և Թաղապետութեան պաշտօնեաներու կողմէ շրջակայ պահականոցները տարուելով պահուեցան։ Հրկիզեալները յարմար տեղեր պատսպարուեցան և հաց եւայլն տրուեցաւ անոնց։

—Թաթիշի պահականոցին զինուորները հրդեհին վայրը երթալու համար Պալաթու Նաւամատոյցէն նաւակ նստելու ատեննին, եօթը հոգի հաւասարակշռութիւննին կորսնցնելով ծովը ինկան, բայց ողջ առողջ ազատուեցան։

—Վնասուող ապահովագրական ընկերութիւններն են՝ Լը Բրովէնս Ռէփիւնի՝ 300 անգլիական ոսկի, Իւնիոն՝ 300 և Մանչեսթըր՝ 3000։

—Այրած շէնքերուն հարիւրին ութսունէն աւելին Հրեաներու կը պատկանի իսկ միւսները իսլամներու, Հայերու և Յոյներու։

ԱԶԴ. — Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Արեւելեան երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն 184րդ վիճակահանութիւնը սեպտ. 18(1 հոկտեմբերին պիտի կատարուի Հանրային Պարտքի վարչութեան պաշտօնատանը մէջ հրապարակաւ և աջակցութեամբ Օսմ. Պանքային։

Տնօրէնութիւն

5(18 Սեպտ. 1900 3—10

* * *

Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը որոշած է Նուազուրդով գնել 5000 ծրար տետրակի թուղթ և 2000 օխա ամպալաժի թուղթ և 800 պրակ ճերմակ Քարթօն, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած օրինակներուն համաձայն և Հանր. Պարտքի կեդրոնատեղին յանձնելի, առանց ո և է ծախքի. Առժամեայ Նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ չորեքշաբթի օրը, 13(26 սեպտ. ժամը 10 էն (Ը. Ե.) մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3. Վերջնական Նուազուրդը պիտի ըլլայ հարիւրին 3 զեղչով, առժամեայ Նուազուրդին վերջանալէն մինչեւ երեք օր։ Երրորդ օրը եղած առաջարկները պիտի ընդունուին մինչեւ ժամը 3 (Ը. Ե.)։ Նուազուրդին մասնակցիլ ուզողները պարտին յիշեալ ապրանքներուն արժէքին 10 առ հարիւրը գրաւի դնել Հանրային Պարտքի վարչութեան սնտուկին մէջ։ Առաջարկները պէտք է վարչութեան մատուցուին, ընկերակցութեամբ թուղթերուն եւ քառթոնին նմոյշներուն, որոնց վրայ պէտք է առաջարկողին մէկ նշանը գտնուի։ Պայմանագրութեան տետրակը այսօրուընէ սկսեալ հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է Հանր. Պարտքի Վարչութեան պաշտօնատանը մէջ, ժամը 10 էն (Ը. Ե.) մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3։

Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս 7(20 սեպտ. 1900 2—5

Ազգային Լուրեր

Նուպար փաշայի մահարձանը որ Բարիզի մէջ կը պատրաստուէր, աւարտած ըլլալով, Եգիպտոս ղրկուեր է։ Ընտանիքը որոշած է մօտերս հաստատել զայն փաշային գերեզմանին վրայ։ Մահարձանը կը կրէ մի՛ միայն սա պարզ արձանագրութիւնը. — «Նուպար Փաշա»։

—Թիֆլիսէն կը գրեն թէ հանգուցեալ Այվազովսքիի ժառանգորդներուն և Թէոդոսիա քաղքին միջեւ հետաքրքրական խնդիր մը ծագեր է։ Հանգուցեալին կտակին համաձայն, քաղաքին կը պատկանին այն բոլոր նկարները որոնք մահուան օրը կը գտնուէին Այվազովսքիի պատկերասրահին մէջ։ Արդ, հանգուցեալին չորս ամենալաւ նկարները՝ որոնք Բեդերսպուրկի ցուցահանդէսէն Թէոդոսիա բերուած էին պատկերասրահին մէջ զետեղուելու համար, մահուան օրը պատկերասրահին մէջ չէին գտնուեր։ Այս պարագան առիթ տուեր է հանգուցեալին ժառանգորդներուն՝ առարկելու թէ անոնք քաղաքին չեն պատկանիր այլ իրենց։ Այդ նկարները 100,000 րուպլի կը գնահատուին։

—Ասկէ առաջ գրած էինք թէ Այվազովսքիի գերեզմանին վրայ մահարձան մը կանգնելու համար իր նկարներէն ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուէր Բեդերսպուրկի մէջ։ Թիֆլիսէն կը գրեն թէ այդ ցուցահանդէսին ընդհանուր յարդարումը աւարտած ըլլալով, բացումը կատարուեր է։

—Արաբկիրէն կը գրեն մեզ. — «Վեհափառ Կայսեր գահակալութեան 25ամեայ յոբելեանը շքեղ հանդէսներով օծուեց նաեւ Արաբկիրը։ Առաջնորդարանը լուսազարդուեցաւ մեծ դրան առջեւ շինուած դալար կամարներով։ Ու լուսավառութիւնները տեւեցին մինչեւ կէս գիշեր։

—«Վիճակիս առաջնորդ Մուշեղ վարդապետ Յուլիսի վերջին օրը թեմական այցելութեան ելաւ այն գիւղերուն, զորս երկու տարիէ ի վեր չէր կրցած այցելել անցեալ օգոստոսին Պոլիս մեկնելուն պատճառաւ։ Իրեն կ'ընկերանար քաղաքիս քահանաներէն Տ. Կորիւն։ Իր այցելած գիւղերուն մէջ (Մաշ., Հասկնի, Կռանի, Բուշնա, Վանք, Աղըն, Վաղշէն), կարգադրած է ընտանեկան, անհատական ու եկեղեցական կարգ մը գործեր. ի մէջ այլոց Մաշ. գիւղի եկեղեցւոյ արծաթեղինաց խնդիրը, Աղընի եկեղեցւոյն ու դպրոցին նորոգութեան գործը, եւայլն։ Բուշնայի Ս. Աստուածածին ուխտին օրը պատարագած է նոյն գիւղին մէջ, ուր հաւաքուած էին գիւղերէն ու քաղքէն բաւական թուով ուխտաւորներ։ Հայր Սուրբը օգոստոս 22ին քաղաք դարձաւ ձեռք առնելու համար քաղաքիս ազգ. վարժարաններու անվերջանալի խնդիրը, որ ծնօղաց անտարբերութեան ու թաղ. սնտուկի անկարողութեան պատճառաւ, միշտ դժուարութիւններու մատնուած է։

—«Վերջերս վիճակիս Խառն Ժողովոյ ուղղուած գրով մը Պատրիարք Սրբազանը կը ծանուցանէր թէ Վիճակիս Առաջնորդին հրաժարականը մերժուած է Կեդր. Խառն Ժողովոյ կողմէն։ Բայց կը լսենք թէ Մուշեղ Վարդապետ վիճակային բոլոր գործերուն մէջ իր առանձնութիւնը պատճառելով, և ատոր վրայ աւելցնելով նորեր, կը պնդէ իր հրաժարականին վրայ։»

—Բաղէշի առաջնորդ Եղիշէ Մ. Վ. Չիլինկիրեան, Վիճակին թեմական գործերուն նկատմամբ տեղեկագիր մը ղրկած էր։ Այդ տեղեկագիրը յանձնուեր է Խառն Ժողովոյ նկատառման։

—Սոֆիայի մեր թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ մեզ. — «Ասկից առաջ նկարագրած էի հոստեղի թեմական գործերուն խառն կերպարանքը. այս օրերս այդ գործերը շատ սուր հանգամանք մը առին։ Տեղւոյս քահանաները զոր Թաղ. Խորհուրդը իրենց պաշտօնէն հրաժարեցուցած է, թոյլ, յոռի պաշտօնավարութեան և ըմբոստ ընթացքնուն համար, ամէն միջոց չեն խնայեր Թաղ. Խորհրդոյ անդամները վարկաբեկ ընելու համար։ Անցեալներս, շնորհուած մը հոս ճակտին քրտինքովը պարկեշտաբար հացը ճարող ընտանիքի տէր երիտասարդի մը, եկեղեցւոյ ժամկոչին միջոցաւ լուր կը ղրկէ որ եթէ իրեն դէմ պայքարը շարունակէ Սոֆիայէն զինքը աքսորել պիտի տայ. երիտասարդը անցած կիրակի եկեղեցւոյ մէջ քահանային բացատրութիւն կը պահանջէ, բայց Թաղ. Խորհրդոյ մէկ անդամին միջամտութեանը շնորհիւ խնդիրը առժամապէս կը փակուի։ Յիշեալ քահանան Պուլկարիոյ Այցելու Հովիւին հետ ունեցած բարեկամութիւնը շահագործելով վերջերս տարօրինակ միջոցի մըն ալ դիմած է, որ ամբողջ Պուլկարիոյ մէջ զարմանք պատճառեց։ — Թուականէս երկու ամիս առաջ Պ. Գ. Կ. որ հինգ զաւկի տէր է և շատոնց ի վեր հոս հաստատուած ըլլալով, երկու անգամ ալ Թաղականութիւն ըրած է, մեր քահանային անկանոնութիւնները երեսին զարկած և ըսեր էր թէ 45 հատ կեղծ քուէով իր ուզած մարդիկը Թաղական ընտրել տուած էր երկու տարի առաջ և այդ մարդիկը պատճառ եղան որ եկեղեցին ծանր պարտքերու տակ մնայ և բաժններն ալ վկայով կ'ապացուցանէ։ Ասոր վրայ քահանային և այդ անձին մէջ բանակռիւ մը կը ծագի։ Քահանան կռիւէն ետքը երկար ժամանակ կը շարունակէ ունենալ միեւնոյն բարեկամական յարաբերութիւնները. Պ. Գ. Կ. կրկին Թաղական կ'ընտրուի վերջերս, քահանան փութալով Այցելու Հովիւին կը գրէ որ այդ ընտրութիւնը վաւերացուի։ Բայց քահանան երբ կը տեսնէ որ Պ. Գ. Կ. ալ Թաղ. Խորհրդոյ միւս անդամներուն հետ զինքը պաշտօնանկ ըրած է, կը յղէ երկու ամիս առաջուան բանակռիւը և կը գրէ Այցելու Հովիւին որ Պ. Գ. Կ. Տիրամօրը հայհոյած է։ Այցելու Հովիւն ալ առանց ո և է քննութեան ձեռնարկել տալու, կ'որոշէ որ այդ անձը եկեղեցական ամենակերպ շնորհներէ զրկուի և Թաղ. Խորհրդոյ անդամակցութենէն ալ վտարուի։ Յիշեալ քահանան կը կարծէ որ ժողովուրդին մէջ անհաշտութիւն յարուցանելով և Պուլկարիոյ Հայոց այցելու Հովիւին հետ ունեցած բարեկամութեանը շնորհիւ, դեռ ժամանակ մը իր ապականիչ պաշտօնավարութիւնը պիտի շարունակէ, բայց Սոֆիայի Թաղ. Խորհուրդը վերջնականապէս զինքը պաշտօնէ դադրեցուցած և Ս. Պատրիարքէն ուրիշ քահանայի մը ղրկուիլը խնդրած է. կը յուսանք որ Ս. Պատրիարքը ժամ առաջ պիտի ղրկէ հոս քահանայ մը որ Սոֆիայի հայ գաղթականութեան նախկին խաղաղութիւնը վերահաստատէ։»

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Արաբկիրի քահանաներէն այժմ ի Գահիրէ պաշտօնավարող Արժ. Տ. Եղնիկ քահանայ Պալունի, ի նպաստ Արաբկիրի որբերուն և աղքատներուն, բարեսիրաբար յանձն առած էր ասկէ առաջ, Եգիպտոսի զանազան մասերուն մէջ կատարել հանգանակութիւն մը, որուն մասնակցած էին Ճիպութիի ազգայիններն ալ։ Իր հանգանակութեան արդիւնքը եղաւ 20 օսմ. ոսկին երեք անգամով մեզ ղրկած ըլլալով, այդ գումարը յանձնեցինք պատկանեալ խորհրդոց ի բարւոք գործածութիւն։ Սոյն հանգանակութիւնը պարտք կը դնէ մեր վրայ, յանուն մեր կարօտներուն խորին շնորհակալութիւննիս յայտնել հրապարակաւ, թէ՛ Արժ. քահանային, և թէ բոլոր նուիրատուներուն, որոնց բարեսիրութիւնը ունեցած էին հեռուէն օժանդակելու մեզի, մեր առաջնորդական պաշտօնավարութեան միջոցին, և նպաստած որբերու կրթութեան գործին։

Առաջնորդ Հայոց Արաբկիրու
ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԼՈՅՍ շաբաթաթերթի Զ. տարեշրջանի տասներորդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ. — Տարեկան 50, վեցամս. 25 և հատը 1 ղրուշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

ԹՂԹԱԲԵՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Սեպտեմբեր 19ի թերթէն)

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Ֆրանսայի ծովային Նախարարը Շանկայէն հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ Պուայրօն զօրավարէն, սեպտ. 16 թուականով.

«Այսօր Շանկայ հասայ և գրաւման զօրախումբը աչքէ անցուցի, ինչպէս նաեւ Շանկայի ֆրանսացի կամաւորները։ Գոհունակութեամբ հաստատեցի թէ մեր կամաւորները կատարելապէս կարգապահ են և ֆրանսական գաղթականութիւնը խանդավառութեան մէջ է։ Մեր ազգակիցները, այցելութեանս առթիւ ընդունելութիւն մը կատարեցին տեղւոյն ընդհանուր հիւպատոսարանին մէջ։»

Բեդերսպուրկ, 17 սեպտ. — Պօքսըրներու և մեծ-դաշոյններու ընկերակցութեանց խումբերը իրարու միանալու լուրին առթիւ, Բեդերսպուրկի չինական դեսպանատունը կը յայտարարէ թէ երկու ընկերակցութիւնները գրեթէ միեւնոյն նկարագիրը ունին, և բաղկացած են ապստամբներէ, որոնց նպատակն է օտարականները բնաջինջ ընել։ Այդ ընկերակցութիւնները, կ'աւելցնէ դեսպանատունը, իրենց արբանեակները գլխաւորաբար կ'առնեն ժողովրդեան ստորին խաւերէն և այնպիսի մարդոցմէ, որոնք հակում ունին աւազակութեան։ Ատոնց կազմակերպութիւնը ո և է հաստատ ու լուրջ խարիսխի մը վրայ չէ հիմնուած։

Բէքին, 18 սեպտ. — 300 ամերիկեան ձիաւորներէ բաղկացած զօրախումբ մը վաղը հիւսիսային-արեւելք պիտի մեկնի ազատելու համար Պօքսըրներու ձեռքը գտնուած բնիկ քրիստոնեաները։ Այդ զօրախումբը առիթէն օգուտ պիտի քաղէ խնամով հետազօտելու համար շրջակաները։ Զօրախումբը տասը օրի չափ պիտի բացակայի։ Ամէն ազգ. զինուորական ատեաններ կազմեց։ Գերմանացիները որոշեցին մահուամբ պատժել գողութիւն ընողներ։

Հոնկ-Քոնկ, 18 սեպտ. — Անգլիական փոխադրանաւ մը, հնդկական զօրքերով Ուէյ-Հայ-Ուէյ մեկնեցաւ։ Ֆրանսական Մէլպուռն փոխադրանաւը և գերմանական փոխադրանաւ մը դէպի հիւսիս մեկնեցան։ Ուէսթ գետին ափերէն եկած տեղեկութեանց նայելով, չինական զօրախումբերը կը մարզուին ամէն քաղաքներու մէջ և թէ չինական թնդանօթակիրները նորէն կ'երեւան գետին վրայ։

Հռոմ, 18. — Մեսաճէռօ սեպտ. 12 թիւով հեռագիր մը կը հրատարակէ Թաքուէն, որով իր թղթակցին մէկ տեսակցութիւնը առաջ կը բերէ Բէքինի իտալական դեսպանատան քարտուղար Կայլդանի դուքսին հետ։ Դուքսը կ'ըսէ թէ իրենց դեսպանատան պաշտպանումը շատ ահելի եղած է։ Վերջնական յաղթութիւնը ու դիմադրութիւնը կը պարտին միջազգային զինուորներուն արիութեանը և թշնամիին վատութեան։ Պաշարուողները, պաշարի չգոյութեան պատճառով, ստիպուեցան բոլոր ձիերը ուտել։ Սալվակօ Ռաճճի մարքիզուհին, Բէքինի իտալական դեսպանին կինը, նոյն թղթակցին յայտարարեր է որ եթէ Պօքսըրները յաջողէին դեսպանատունը մտնել, ինքզինքը պիտի թունաւորէր։

Բեդերսպուրկ 17. — Ռուս լրագիրները կ'ըսեն թէ Թիէն-Ցինի պաշարման մէջ Ֆրանսուհի մը, Լիւսի Մօնէօյլ անուն, նշանաւոր հանդիսացաւ իր դիւցազնութեամբ։ Օր. Լիւսի որ նոր հասած էր այդ քաղաքը, կամաւոր գրուեցաւ ռուսական զօրախումբերուն մէջ և առանց ամենափոքր վախ մը ունենալու հոն վխտացող ռումբերէն, վիրաւորները դարմանեց հիանալի անձնուիրութեամբ։ Ռուս գթութեան քոյրեր տակաւին չկային հոն։ Օր. Մօնէօյլ գործի սկսաւ արիութեամբ և պաշարման առաջին օրէն իսկ յաջողեցաւ 70 վիրաւորներու օգնութեան հասնիլ։ Իր մարդասիրական գործը այնքան անձնուիրութեամբ կատարեց որ զօրագունդին բժշկապետը խնդրեց ֆրանքօ-ռուսական հիւանդանոցին ծառայութեան մէջ առնել զայն, ուր կը գտնուի հիմա։

Հեռագիր Այսօրուան

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 սեպտ. — Թաքուէն կը հեռագրեն թէ միջազգային զինուորները սեպտ. 6ին գրաւեր են Բէյ-Թանկի ամրոցները։

—Լի Հունկ-Չանկ վերջապէս Թիէն-Ցին ուղեւորեցաւ՝ Տէրութեանց դեսպաններուն պաշտպանութեանը տակ։

—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Չինու խնամակալուհին պիտի քաշուի և գործերը պիտի վարէ Չինկ իշխանը։

—Քանթօնէն առնուած հեռագրի մը նայելով խժդժութիւններ ծագեր են Սուն-Թաքի կողմերը։ Քանի մը գիւղեր քանդուեր են։ Ֆրանսական Ավալանշ թնդանօթակիրը ոյժ կու տայ միջազգային զինուորներուն։

ԲԱՐԻԶ. — Միջազգային զինուորները ծանր կորուստներ կրեցին Բէյ-Թանկի մէջ. այսօր պիտի ռմբակոծեն Բէյ-Թանկը, եթէ Չինացիները անձնատուր չըլլան։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Բէքինի ամերիկեան դեսպան Պ. Քոնկըր հրաման ստացեր է անմիջապէս հաշտութեան բանակցութիւններու սկսիլ Չինու հետ։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ. — Բօլ Քարիւ զօրավարը, բուռն ճակատամարտէ մը ետքը, գրաւեց Հէտորսբրուիթը։

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Արքայական հրամանով Տրակինա Թագուհիին ծննդեան տարեդարձը (սեպտ. 24) ազգային տօն հռչակուեցաւ։

—Պ. Պարլովաց Հռոմի սերպիական դեսպան կարգուեցաւ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 21 սեպտ. — Կը կարծուի թէ Մ. Նահանգաց պատասխանը՝ Գերմանիոյ ծանուցագրին՝ շրջաբերական մը պիտի ըլլայ ուղղեալ Տէրութեանց։ Ատով առանց ընդունելու կամ բացարձակապէս մերժելու Գերմանիոյ առաջարկութիւնը, Մ. Նահանգները պիտի ջանան համոզելու Տէրութիւնները որ ոյժ տան ամերիկեան առաջարկութեան։

ՊԷՐԼԻՆ. — Աւստրիա-Հունգարիա, Իտալիա ու Ֆրանսա պատասխանեցին Գերմանիոյ ծանուցագրին, հաւանելով անոր առաջարկութիւններուն։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Չինական դեսպան Վու-Թինկ-Ֆանկ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց պաշտօնարանին յանձնեց հարաւային Չինու փոխարքաներուն մէկ հեռագիրը՝ պահանջելով Մ. Նահանգներէն որ Չինու մէջ իրենց պաշտօնեաներուն հրահանգ տան հաշտութեան բանակցութեանց ձեռնարկելու։ Լու-Չանկի և Նան-Բինի փոխարքաները յայտարարեր են թէ պիտի երաշխաւորեն օտարականներուն ապահովութիւնը, եթէ նոր զինուորներ Չին ցամաք չհանուին։

ԹՈՆԿ-ՔՈՒ. — Լի-Հունկ-Չանկ հոս հասաւ և Ալէքսիէֆ ծովակալին հետ տեսակցելէ ետքը ճամբան շարունակեց դէպ ի Թիէն-Ցին։

ՇԱՆԿԱՅ. — Վալտէրզէ մարէշալը հոս հասաւ և համակրութեամբ ընդունուեցաւ միջազգային զօրախումբերու հրամանատարներուն և ժողովուրդին կողմէ։

ՎԻԷՆՆԱ. — Չինական ջուրերուն մէջ գտնուող աւստր.-հունգար նաւաբաժնին հրամանատարը լուր տուաւ թէ 45 հոգիէ և 4 սպայէ բաղկացած աւստրօ-հունգար զինուորներու խումբ մը, սեպտ 20ին, Գերմանացւոց և Ռուսերու հետ գրաւեր է Բէյթանկի հարաւային ամրոցը։ Քիչ ետքը Ռուսերը գրաւեր են երկու թնդանօթ։ Աւստրօ-հունգարներէն երկու սպայ և 24 զինուոր վիրաւորուեր են, մեծամասնութիւնը ծանր կերպով։ Սպայ մըն ալ սպաննուեր է։

ԹՕՔԻՕ. — Գերման, Ռուս և Ֆրանսական զինուորներէ բաղկացած զօրախումբ մը երէկ գրաւեց Բէյ-Թանկի ամրոցները։

ԹԻԷՆ-ՑԻՆ. — Լի-Հունկ-Չանկ հոս հասաւ։ Հինգ օրի չափ հոս մնալէ ետքը ճամբան պիտի շարունակէ դէպի Բէքին։

ԲԷՔԻՆ. — Ճաբոնցիք երէկ, Հէյլանկ-Թանկի մօտերը յարձակեցան Պօքսըրներու խումբի մը վրայ և անոնցմէ քսանը սպաննեցին։

ՎԻԷՆՆԱ. — Թօքիոյէն Բօլիթիշէ Քօռէսբօնտէնց կը հեռագրեն թէ Թագուէն առնուած լուրերու նայելով, դաշնակիցները սեպտ. 21ին գրաւեր են Չինհայը, բայց Պօքսըրները կրցեր են փախչիլ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Հօնկ-Քօնկէն կը տեղեկագրեն թէ Քանթօնի մէջ քրիստոնեաները կը նեղեն։ Շանկայ նահանգին մէջ կաթոլիկ եկեղեցիները հրկիզուեր և չինացի քրիստոնեաներ ջարդուեր են։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ. — Ռէօթէր՝ Վինպուրկէն կ'իմանայ թէ Շթայն նախագահ Օռանժի անկախ երկրին (այսինքն լուսահոգիին) նախագահի օգնական կարգեր է Հէրձօկ դատաւորը։ Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ թէ Պօէրներուն Տօրնպէրկի մէջ կատարելիք համախմբութեան առաջքը առնուած ըլլալով, Օռանժի հարաւային կողմը բոլորովին վերջ գտած է պոէրական դիմադրութիւնը։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ

ՎԻԷՆՆԱ. — Շահը յոգնած ըլլալով, այսօր չկրցաւ այցելել արքայական գերդաստանին անդամներուն։ Ցորեկին, Ֆրանց-Եօզէֆ Կայսրը սեղան մը տուաւ Շահին. մասնակցեցան նաեւ արքայական գերդաստանին անդամները։ Գիշերը, Թագաւոր-կայսրը, Շահը և արքայական գերդաստանին անդամները ներկայ գտնուեցան Օփերայի ներկայացման։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Շաբաթներ իրարու կը յաջորդեն առանց սակարանական կամ սեղանաւորական կարեւոր և նշանակելի փոփոխում մը յառաջ գալու։ Բաւական ատենէ ի վեր ոչ Ջեզմի Սակերը փոխուած են և ոչ ալ օսմ. կամ օտար արժեթուղթերու վրայ աչքի զարնելիք ելեւէջ մը տեղի ունեցած է. ինչպէս կը յիշուի, միայն երկաթուղին երկու շաբաթ առաջ գլուխը առաւ գնաց քիչ մը, և յետոյ քիչ քիչ նորէն ինկաւ իր առջի սակին։ Եւ եթէ եղան մանր մանր տարբերութիւններ սա վերջին քանի մը շաբաթներու մէջ, անոնք ալ շատ փաղանցիկ էին։

Սակարանական ջոջերու՝ սին յուսերով ըրած շահագիտական գործառութիւնները չկրցան իրենց նպատակին հասնիլ. ինչպէս նաեւ սակարանական շրջանակներու ամէն ծակուծուկը մտնող ելնող գուլիսներու յերիւրած սուտերը չկրցան ազդել գիներուն վրայ։ Առաջինները կարծեցին թէ քաղաքական դէպքեր մեծ ազդեցութիւն պիտի գործեն գիներուն վրայ, որոնց հետեւեցան վերջինները միանգամայն, ինչպէս ամէն ատեն, առիթէն օգտուիլ ուզելով ու այլ ընդ այլոյ լուրեր, զրոյցներ տարածելով։ Բայց, բարեբաղդաբար ո՛չ Հարաւ-Ափրիկէի պատերազմը ո՛չ Չինու դէպքերը և ո՛չ ալ Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ վէճը զօրեցին ազդել Սակարանական ողջամիտ տարրին մտքին և հետեւապէս գիներուն վրայ։ Միայն ինչպէս ըսինք, առժամանակեայ փոքր անկումներ տեղի ունեցան, բայց դարձեալ գտան իրենց գիները. եթէ աչքի առջեւ բերենք հիմնական գիները, թէ՛ օսմանեան և թէ օտար թուղթերը գոհացուցիչ կը գտնենք։ Իսկ եթէ յիշեալ քաղաքական դէպքերէն՝ այսինքն հարաւ-ափրիկեան կամ Չինու դէպքերէն օգտուող մը եղաւ, այն ալ ոչ թէ սակարանական ջոջ խաղցողներն էին, այլ բամպակի շահագործողները որոնց ծախած այդ նիւթը ամէն ժամանակէ աւելի յարգ գտաւ հրապարակին վրայ։

—Վերջին շաբթուան հաշուեյարդարումով Ռէբօր և Տէբօրի գիները քիչ մը սուղ էին, այնպէս որ Քոնսոլիտէի համար եղաւ 60 ղրշ. Ռէբօր, իսկ Երկաթուղիի համար Տէբօր եղաւ 38 ու կէս անդ.։

—Այսօր լաւագոյն են գիները և գնողք մեծամասնութիւն կ'երեւան Սակարանին մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ
ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	17
Ամէնէն բարձր գին	»	24	18
Ամէնէն վար գին	»	24	12
Ռումէլի Երկթ. զոգ.	Ֆր.	111	25
Ամէնէն բարձր գին	»	111	62 1/2
Ամէնէն վար գին	»	110	37

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ՏԻՒՋ ՕՂԻՆ

ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՊՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՑ ոգելից ըմպելիներու գործարանին մէջ, թիւ 69 Մումհանէ՝ Ղալաթիա, կը ծախուի Պրուսայի ընտիր Տիւզ օղին, առաջին տեսակին մէկ կալօնը 15 ղրշ է, երկրորդ տեսակը՝ մէկ կալօնը 12 ղրշ.է։ Ընտիր տեսակին մասթիքա, կալօնը 11 ղրշ.է, երկրորդ տեսակը՝ կալօնը 13 ղրշ.է։

Յարգոյ հասարակութիւնը անգամ մը եթէ փորձէ այս ըմպելիներէն շատ գոհ պիտի մնայ։ Ուզողը կրնայ օխայով գնել։

663 1—30

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ
Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք
Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, Վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Մ. Բ. ԼԷՕՆԱՐ, ընդհանուր գործակալ, Սուլթանօղլու խան, Կամուրջին մօտ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 սեպտ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է
Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743
ՊԵՐԼԻՆ ՎԻԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ
Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան
Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով.—(միեւնոյն պայմանները կա՛ն նաեւ որ ապահովագրութեան համար):

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, բեւեռի եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆ. անք). այս ձեւով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆ.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային:
Ընկերութեան Դրամատունը.—ՍԻՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆ'Ա
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻ. ՎՕԿԼ
Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինպէյթ խան, Թիւ 7, 8, 9:

ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ԶՈՒՐԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
Թեթեւ կերպով պաղ առնելով, կամ խիստ պաղ ըմպելի մը խմելով և կամ քրտնած մարմնով հովին դէմ կենալով և դեռ այս կարգի շատ մը աննշան պատճառներով մարդս շատ անգամ հարբուխի ենթարկուելով կը սկսի հազալ ու տառապիլ: Եւ եթէ ենթակային կազմուածքը ընդունակութիւն ունի, հազերը կամաց կամաց կը տեղաւորուին: Առողջութեան յարգը գիտցող մարդը անհաւասիկ այս թեթեւ կարծուած պարագաներուն մէջ է որ, պէտք է փութայ անձը պաշտպանել վտանգաւոր հետեւութիւններէ. որովհետեւ ծանօթ ճշմարտութիւն մըն է որ հարբուխն ու հազը երբ երկար ժամանակ անխնամ ձգուին, վտանգաւոր հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ թոքախտ կրնան պատճառել: ՔՕՆՍԷՅԻ ՔԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ հրաշալի ազդեցութեամբ կը բուժեն շնչառական գործարաններու յատուկ հիւանդութիւնները, հազը, հարբուխը, կրծատապը, դժուարաշնչութիւնը, պրոնշիթը, թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները: ՔՕՆՍԷՅԻ ՔԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները: 57—60

ՔԻՆՔԻՆԱ ՎԻՔԹՈՐԻԱ
ԱՆՆՄԱՆ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ ԴԵՂ — ԶՕՐԱՒՈՐ ԿՈՐՈՎԻՉ
ENTREPOTS GENERAUX DE LA Cie
Ամենամեծ առաւելութիւններ ունի մինչեւ այսօր հրապարակ հանուած բոլոր քինքինաներուն վրայ:
Սեփականութիւն
Իտալական եւ Ֆրանսական Ընկերութեան
ՆԷՕՑԷԻ-ՓԱՐԻԶ
Անանուն ընկերութիւն 1,000,000 Ֆր. դրամագլխով
Պոլսոյ մէջ վաճառողներ:
Ա. Նէտէլքօս — Պոլիս
Ս. Ֆրանկաֆի, Բաստ մ'էօրօբ — Բերա
Տ. Աֆիստրիտէս, մաքսատան փողոց — Ղալաթիա
Ժ. Կարին, Քէօբրիւ Պաշի — Օրթաքէօյ, Պոսֆոր
Գործակալ արեւելքի համար — ՄԻՇԷԼ ՄԱՎՐՈԳՈՐՏԱԹՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Քէօշէ օղլու խան
Կը գտնուի նաեւ բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ. 6 24

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ
Ընկերութեան պահեստները 31 դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆրանք
Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆրանք
Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.
362, 858, 507 ֆրանք
1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քուռոնի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն:
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԻՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալեմճի խան:
Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ:

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ուր ամէն երկու շաբթուն կը մեկնին Լիվըրբուլ և Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Նաւանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	Պիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Թավլա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8125	Պիրքիա	2935
Էթրուրիա	812	Պամարիա	2358
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուլտոնիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Շէրպուրկ շոգենաւը, Նաւապետ Բէրպին, ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն հոս պիտի հասնի սեպտ. 30ին:
Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյտանճըքլը խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց: 255

Լ'ԻՒՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴ. ՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընդ.
76 միլիոն ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիյէ փողոց Թիւ 8 և 10
—o—
Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվոտա, Լօրանտօ խան: Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Գաէտի Լիօնէ:

ՏՕՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՄԵԱՆ
Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1
Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.): Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբասի: Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ:
Աղքատաց ձրի 490

ԴԺՈՒԱՐԱՆՑՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻՋՈՒԱԾՔԸ
Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն: Կանոնաւոր շնչառութիւն չըլլալը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խցուին, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել: Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍՊԻՔԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները: Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը: Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍՊԻՔ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար: Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց Թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ: 497 46—52

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852ին
Տ'' Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Նանճի զառեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպուճենաց դէմը)
Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաստակ ցաւոտ ատամներ մէկ անգամէն կը լցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:
Ն բաձնար եղանակաւ, Նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն բաց տարիք, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով:
Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ոգենց՝ երու մէջ. ցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն:
Ց. Գ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին:
Ծանօթ —Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

ՆԻՒ ՀՈՄ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ
Որ կը մրցի միւս բոլոր կարի մեքենաներուն
ԳԱՐՋՈՒԹԵԱՄԲ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ
ԹԵԹԵՒՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԺԱՆ ԳՆՈՎ
Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ
ՈՐԴԻՔ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ ՄԻԱՆԵԱՆ
Կեդրոնատեղին, Կ. Պոլիս, Պանչէ Գաբու, Համիտիյէ փողոց, Թիւ 7
NEW HOME
Գնողներու համար վճարման եւ ամէն տեսակ դիւրութիւններ 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS
Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ ճամբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ
Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով: 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսթօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սբէրօ	1200
Պօրտինօ	1284	Տուրօ	2383	Հօրացիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1076	Տրաբօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինսօ	841	Տինամօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաքօ	5540	Օմիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժինօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօբբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Խէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Lorenzo շոգենաւը. Նաւապետ Ռ...ս, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորուի ի Հըլ և ամսոյս 12ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար:
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԸՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Մէյլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլ և Պոսթոնի մէջ բանող շոգենաւ

Նաւանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ռօմէնեան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Արըժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պօսդընիան	8000	Ալճաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	3000
Ֆալէրնիան	3700	Մինմօ	[illegible]
Վալօնիան	3700	Օբօրդօ	[illegible]
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	[illegible]
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի որ իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին հասնելէն 24 ժամ առաջ:
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆ
Ղալաթիա, քարափին փողոց, հին տեղը մաքսատան 600

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք
Եշ 12 25 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի
Գ 13 26 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ Աղեքսանդրիայէն Աղեքսանդրէթ, Եաֆա, Ֆէրուզ եւ Բէյրութ
Ե 11 27 Օտէսա ժամը Օին միջօրէէն առաջ
11 27 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում եւ Նովոռ. ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր 15 23 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԻԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՓԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Սեպտ. 22ին Ժուժի, Պաթումէն,
» 24ին Անադոլի, Թէոտոսիայէն
» 25ին Սիւռճասի, Մարսիլիայէն
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Սեպտ. 22ին Ժուժի, Մարսիլիա
» 25ին Անադոլի, Մարսիլիա
» 26ին Սիւռճասի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում:
Ճամբորդ ուղղակի Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2 կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ: 516 Թ. ՌԸՖՈՒ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

—)(98)(—

ԹԷՕՏՈՐ ՈՒԱՏՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

ԺԲ.

ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ՇՐՋԱՈՒԿ ԲԱՆՏԸ

1.

—Տառապանքս, Հէնրի, զիս աւելի մօտեցուց քու մտածման եղանակիդ, որքան կրնաս ենթադրել: Սորվեցուց ինծ թէ երբ զգացումները խորունկ կերպով յուզուած են, ամէն ինչ որ առաջ այնքան կարեւոր երեւցած էր, նոր լոյսի մը մէջ երեւան կուգայ,—այն լոյսը որուն մէջ կարեւորին աննշանութիւնը ցցուած կը մնայ: Հողին անկման յաջորդ գիշերը քու և իմ մէջտեղ եղած սոսկալի պայքարին մէջ, իմ անգութ հպարտութեանս խօսքն ըրիր: Ոչ, Հէնրի, եթէ միայն գիտնայիր թէ խղճի խայթը բոլորովին ջնջած է գոյութիւնն այդ անգութ հպարտութեան, կը հաւատամ թէ պիտի ներէիր ինծ: Կը հաւատամ թէ անիկա անգամ պիտի ներէր եթէ հոս ըլլար:

—Ըսի քեզի, մայր, թէ բոլորովին ներած էի քեզ, և թէ ապահով էի որ Ուիննին ալ պիտի ներէր քեզ եթէ ողջ ըլլար:

—Ըսիր այո՛, Հէնրի, բայց այդ չը գոհացուց զիս. կ'զգայի թէ չէիր գիտեր ամէն բան:

—Կը վախնամ որ շատ դժբախտ եղած ըլլաս, ըսի:

—Շարունակ միտքս կուգայ Ուինիֆրէտը երբ մուրացիկ մը փողոցներուն մէջ Ուիլտըրսբին նկարագրածին պէս: Ոչ, Հէնրի, սոսկալապար կը խորհիմ անոր վրայ այդ կնոջ ձեռքը մնացած: Եւ օրիորդ Տալբինթըլ որ դաստիարակեց զանի, կ'ըսէ ինծ թէ զարգացման տեսակէտով իր դասակարգէն եղող աղջիկներէ շատ աւելի վեր էր ան. և այս բանը մտածման սոսկալի առարկայ մը կ'ընէ ինծ համար այն նուաստացումը զոր կրեց ան իմ երեսէս: Միտքս կուգայ ան՝ ողբալի այն աղտոտ մանսարդին մէջ և այն խուլական արշալոյսը Լոնտոնի մառախլապատ առաւօտէն աւելի մութ կը թուի ինծ: Նոյն իսկ այն սփոփանքը զոր քու բարի բառերդ տուին ինծ՝ անկատար էր, վասնզի չէիր գիտեր դուն անգթութեանս ամենաչար յատկանիշները:

—Բայց ինքը յետաձգում չունեցա՞ր, մայր: Անտարակոյս այս վշտին սաստկութիւնը չտեւեց, ապա թէ ոչ կրնար մեռցնել զքեզ:

—Տագնապը անցաւ, վասնզի ինչպէս ըսիր, եթէ շարունակած ըլլար իր ամենասաստիկ ձեւին մէջ՝ զիս մեռցուցած պիտի ըլլար և կամ խենթեցուցած: Ժամանակ մը յետոյ՝ թէպէտ խղճի խայթը միշտ հետս էր, կարծես ատեւճան մը թմրեցայ իր խայթուածին դէմ: Կրցայ վերջապէս ապրելու տոկալ. բայց այդ եղաւ ամէնը: Սակայն միշտ 24 ժամը անգամ մը սրտաշարժ յիշատակներ կը տիրապետէին իմ վրաս ու տառապանքը անակնկալ ու անդիմադրելի յարձակման մը մէջ նորէն կ'ընկճէր զիս իր նախկին զօրութեամբ: Առտուն կանուխ արթննալուս պէս կ'ըլլար ասիկա: Ան ատեն հասկցայ որ եթէ կեանքի աղբիւրները յուզուած ըլլան, չկայ բան մը որ այդ յուզումը զգալ որչափ թռչուններու ճռուողիւնը առաւօտուն: Ֆլօրէնցայի մէջ՝ քեզի հետ նկարասրահներու մէջ կամ Ֆիզօլի մօտ այն սիրուն տեղաւանքը թափառելով օրն իրիկուն ընելէ յետոյ, գիշերը բաւական հանդարտ անկողին կը մտնէի. խորունկ քուն մը կը քաշէի, զոր ալ չէին խռովեր երազներն այն ողբերգութեան, որուն մէջ իմ մասնակցութիւնս այնքան անգութ եղած էր, և սակայն առտուան զարթնումը տառապանքի մրրիկ մը կը թափէր վրաս. և ան ատեն կը լսէի թռչուններու ճռուողիւնը որոնք կարծես կ'լային. «Մեղք աղջիկ, խեղճ աղջիկ». և կ'ուզէի երեսս գլխուս բարձին մէջ թաղել ու հեծեծել:

Երբ իր երեսը նայեցայ, առաջին անգամ ըլլալով հասկցայ որ խղճի խայթին չափ անողոք չէ իր աներումներուն՝ մէջ նոյն իսկ կարեկցութեան զգացում մը՝ նման անոր որ զիս յուզած էր: Իր երեսն ի վեր նայիլն այնքան ցաւալի էր որ աչքերս անդին դարձուցի:

Երբ կրնայի խօսիլ, ըսի.

—Սրտիս խորէն ներած եմ քեզ, մա՛յր. բայց եթէ այնչափը չսփոփեր զքեզ, կա՞յ բան մը որ կարենայ:

—Ոչինչ, Հէնրի, ոչինչ. բայց միայն —ինչ որ անկարելի է ինծ համար ստանալ երբեք—նոյն ինքն անիրաւուած աղջկան ներումը: Այդ բանը երբեք չեմ կրնար ստանալ այս աշխարհի մէջ: Կը համարձակիմ միայն յուսալ թէ աղօթքներով ու արցունքներով կարենամ ստանալ զայն վերջապէս: Ոչ, Հէնրի, եթէ երկինք ըլլայի, չէի կրնար երբեք հանգիստ ընել մինչեւ որ չփնտռէի. չգտնէի զայն ու անոր վիզը նետուելով չըսէի. «Ներէ՛ քու հալածչիդ: Սիրելիս, ապա թէ ոչ տեղ մը հանգիստ չկայ ինծ համար»:

2.

Լոնտոն հասնելուս պէս՝ մտածելով որ Ուիլտըրսբին տակաւին Եւրոպա էր, նախ և առաջ տ'Առսիի աշխատանոցը գացի. բայց հոն ըսին թէ տ'Առսին հոն չէր, բաւական ատենէ ի վեր գիւղ գացած էր, նկարչութեամբ զբաղած, և քանի մը ամիս դեռ չպիտի վերադառնար: Ետքոյ Ուիլտըրսբինի աշխատանոցը գացի և տեսայ որ ան ալ, Սինֆին ալ Բարիզէն վերադարձած էին: Սպասաւորէն իմացայ որ Ուիլտըրսբին Սինֆին գացած էր, հետեւաբար ես ալ Սինֆի աշխատանոցը գացի.

—Ծիրանական-տիպարին հետ զբաղած է, պարոն, ըսաւ Սինֆի մարդը, ցոյց տալով աշխատանոցին դուռը, որ կիսաբաց էր: Պատուիրեց ինծ որ եթէ երբեք դուք գայիք, անմիջապէս ընդունիք: Պ. Ուիլտըրսբինն ալ հոն է::

—Պէտք չունիք ներսը իմաց տալու ինծ համար, ըսի, դուռը հրելով:

—Աշխատանոցէն ներս մտնելով ինքզինքս գտայ բարձր պատկերակալի մը առջեւ, որուն առջեւ Սինֆի կ'աշխատէր: Պահուըտեցայ իրմէ, ինչպէս նաեւ Ուիլտըրսբինէն ու Սինֆիէն: Ձախ կողմն կեցած էր Սինֆի ծաղրանկարը՝ Ուիլտըրսբինի «Հաւատք և Սէր»ին, որուն վրայ պատուհանէ մը կողմնակի կ'իյնար լոյսը:

Պատկերակալին չուրջը դառնալով ինքզինքս մէջտեղ չհանած, կանգ առի զգուշութեամբ լսելով խօսակցութիւն մը Սինֆի և Ուիլտըրսբինի միջեւ:

ԱՆՈՐ վրայով կը խօսէին ասոնք:

Աչքերս յառած Սինֆի ծաղրանկարին վրայ կանգ առի՝ մոռնալով բոլոր ... ականջ դնելով կարծես խօսակցութեան մինչդեռ ծաղրանկարին դիցուհւոյն ... լուսաւորուած ըլլալ կը թուէր. մի ... բոյն ողբերգութիւնը (Լուսնին լոյսին ... կուրծքին վրայի խաչովը փայլող իր ... գիսակին տեսարանէն սկսելով մինչեւ ... սէքս փողոցի անկիւնը բնակող ... գալելի տեսարանը) կարծես ներկայ ... ուած էր ծաղրածու դէմքերուն քովին ... բոցեղէն պզտիկ պատկերներով: Անա ... սիկ իմ լսած բառերս.

—Գլուխնիդ այդ գիրքին մէջ պահ ... ցէք, օրիորդ Սինֆի, կ'ըսէր Սիրի ... խնդրեմ այնչափ գրգռուած մի ըլլաք:

—Իւծի անանկ եկաւ որ լուղորդ ... բոնը սենեկին մէջն է, կ'ըսէր Սինֆի:

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք:

—Կարծես թէ անոր յուզումը զգա ... սրտիս մէջ. Եւ սակայն, երեւակա ... թիւնս ըլլալու է: Բայց գիտէք, Պ ... Սիրի, երբեմն իմ բարեկամուհիս էր ... կ'ուզէի գիտնալ թէ ի՞նչ բան ակա ... Զանի:

Թարգմ. ՀՐԱՆՏ ԽԱՆՃԵԱՆ

(Շարունակելի)